

MAGYAR LÁMPA

+ 3 Lei

Taxa postală plătită
aprobabil Dir. Ger.

Nagys. Ramaszetter Róbert urna
Diszté

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 209 (1355) szám * Szerda, 1936 szeptember 16

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A kisantant államai befejezték pozsonyi tanácskozásukat

Nyolc pontból álló hivatalos közleményt adtak ki az értekezletről. — Hodzsa Milán középeurópai gazdasági terveit további tanulmányozás alá veszik

Pozsonyból jelentik: A kisantant külügyminisztereinek itteni értekezlete hétfőn délben befejeződött. Délután 3 órakor Krofta csehszlovák külügyminiszter az Antonescu román és Stojadinovic jugoszláv külügyminiszter jelenlétében a sajtó számára nyolc pontból álló közleményt olvasott föl a tanácskozások eredményéről. A hivatalos közlemény tartalma a következő:

1. Alaposan áttanulmányozták az általános világhelyzetet, különösen a három állam érdekei szempontjából. Megállapították, hogy a belgrádi május értekezleten megszabott közös irányelvek mellett maradnak. Kitartanak a békés együttműködés eszménye mellett, s úgy politikai, mint gazdasági téren hajlandók közös munkára a hasonló jóakaratu összes többi állammal.

2. Habár a Népszövetség jelenleg nehézségekkel küzd, a kisantant államai hívek maradnak ez intézmény alapelveihez, s csatlakoznak minden erőfeszítéshez, melynek célja az, hogy a Népszövetség tekintélyét és békehivatását megerősítse.

3. Ebből a szempontból a kisantant fontosnak tartja a közéleti egyezményeket, melyeket 1921 óta előnyben is részesített. A locarnoi egyezmény újratárgyalásával kapcsolatban a kisantant hangoztatja, hogy

a biztonsági rendszert nem lehet csak a nyugatra korlátozni, mivel ez nem oldaná meg az európai általános biztonság kérdését s így nem hozná meg azt a megbékélést, mely szükséges Európa és világgazdasági újjáépítéséhez. Mivel bizonytalan, hogy rövid idő alatt ez az eredmény elérhető lesz-e, ezért a Kisantant államai elhatározták, hogy a biztonság szilárdítása végett még jobban egyesítik erőiket.

4. Szoros együttműködésre törekzenek első sorban a szomszédos államokkal. A kisantant államai a lehető legjobb szomszédi viszonyt akarják, de ennek létrejötte és fennmaradása a szomszédos államoktól is függ. A kisantant államai mélyen sajnálják, hogy a saintgermaini békeszerződés katonai záradékainak felmondása folytán Ausztriával való kapcsolataik csorbulást szenvedtek. Törökország mintájára más eljárás mód is van a szerződések módosítására, mint a befejezett tények teremtése. A kisantant államok remélik, hogy az Ausztria módján való kihágások nem fognak ismétlődni.

5. Az európai államok belső rendszereire vonatkozó vitákban a kisantant államok álláspontja az, hogy határozottan a benemavakozás elvéhez tartják magukat. De ugyanakkor nem tünik el más államok beavatkozását se a saját belügyeikbe.

6. Legfontosabbnak tartják a Kisantant-államok egymásközötti gazdasági kapcsolataiban a teljes kölcsönösség létrehozatalát, továbbá a többi középeurópai állammal való gazdasági egyeztetést.

A közeledés kezdeményezése Hodzsa Milán

csehszlovák miniszterelnök érdeme. A kisantant gazdasági tanácsa október hó folyamán Bucurestibe összeül, s tanulmányozni fogja a szakértők tervezeteit úgy a kisantant-államok közötti, mint a középeurópai gazdasági közeledés tekintetében.

7. A kisantant államai sajtószolgálatának egységesítése végett állandó jellegű, külön sajtószervet létesítenek.

8. A tanács legközelebbi ülése Genfben lesz a népszövetség őszi közgyűlése alkalmával.

A szlovákok Csehszlovákia szovjetpolitikájának a jugoszláv és román politikához való igazodását sürgetik.

Pozsonyból jelentik: A szlovák néppárt hivatalos lapja, a „Slovak“ behatóan foglalkozik a Kisantant pozsonyi tanácskozásával. A fejtegetések során azt mondja, hogy a három állam külpolitikája sokban azonos és közös, de Csehszlovákiának a szovjet irányában folytatott politikáját a másik két kisantant-állam nem osztja. Ez a csehszlovák külön politika zavarja a kisantant közös politikájának kívánatos egységét. A lap figyelmeztet arra, hogy

most közelebről Moszkvában térkép jelent meg, mely a szovjet-birodalom terjeszkedési terveit ábrázolja. E térkép úgy tünteti föl Csehszlovákiát, mint a szovjet-szövetségnek alárendelt tagállamot.

A lap mindezeket elmondván, a szlovák nép nevében követeli a prágai kormánytól, hogy a szovjettel való egyesülés politikáját hagyja abba s a kisantant másik két állama mintájára, maga is a szovjettől való tartózkodás irányát válassza. A szlovák nép a maga vallásos hagyományai folytán is elvárja, hogy a csehszlovák külpolitika ne kötelezze le magát a bolsevizmusnak, mely a vallásellenesség hivatalos terjesztője.

Stojadinovic és Hodzsa Prágába, Antonescu hazautazott.

Pozsonyból jelentik: Stojadinovic jugoszláv külügyminiszter és Hodzsa csehszlovák miniszterelnök a kisantant államok konferenciájának befejeztével együtt Prágába utazott. Antonescu román külügyminiszter Bucuresti felé vette útját. Elutazása előtt úgy nyilatkozott, hogy rövid időn belül Belgrádba utazik és visszaadja Stojadinovic látogatását.

Budapestről jelentik: Antonescu román külügyminiszter hétfőn éjjel Pozsonyból hazafelé útjában, átutazott Budapesten. A pályaudvaron fogadására megjelent a román követség valamennyi főtisztviselője, de a külügyminiszter nem hagyta el hálókocsiját. A delegáció egyik tagja azonban nyilatkozott a Pesti Napló munkatársának:

— A pozsonyi konferencia a kisantant államok szolidaritásának teljes bizonyítéka. A kisantant nem közeledik nagyon Szovjet-Oroszhoz, de a fasiszta országoknak sem ellensége.

Antonescu külügyminiszter vonata éjjel félgyakor továbbindult Bucuresti felé.

Az európai nemzetiségek tizenkettedik összejövetele

Genfben, a Népszövetség székvárosában az idén is megtartják az európai nemzetiségek küldöttei az ő szokásos évi összejövetelüket. Most, a Népszövetség őszi közgyűlésével idő és tér tekintetében is szomszédosan, szeptember 16-ikán és 17-ikén lesz ez az összejövetel. Olyan országok olyan nemzetiségi szervezetei vesznek részt az összejövetelben, akik az államhűség elvi és gyakorlati alapján állva, keresik a kisebbségi népek és a többségi népek között a békés együttműködés feltételeit. Keresik úgy, hogy se az állameszme, se az illető kisebbségi népek gazdasági és szellemi élete csorbulást ne szenvedjen, hanem a kisebb népet a nagyobb államélet területén minden fejlődési lehetőséggel együtt otthont találjon és elférjen.

A fejlődési lehetőségekben persze benne van a szellemi, a lelki fejlődések szabadsága is, melynek gyakorlati kifejezése az illető kisebb nép saját nyelvi és vallási művelődése. Ezen a művelődési vonalon az országhatárokon túli nyelvi és vallási közösségekkel van természetes érintkezése, melynek szabadon és békén hagyása egyúttal a legjobb előmozdítója annak, hogy a különböző államok között lelki összefüggések, kölcsönös megbecsülések és barátságok álljanak elő. Minden állam többségi népének van egy más államban kisebbségi töredéke, s ha ezeknek a töredékeknek kölcsönösen nyitva hagyják a saját szellemi művelődése útjait, ezzel a többségi népek művelődési igényeinek adnak kölcsönösen igazat. Ha éppen a lelki területeken, vagyis a legérzékenyebb életsíkon van meg ez a kielégülés, akkor igen természetes, hogy lélekből való hála lesz kölcsönösen a népek között. Az ilyen erkölcsi alapra épülő államközi helyzet bizonyára legnagyobb biztonságot jelent minden irányban.

Eszményi szép gondolat tehát, hogy a nemzetiségek kölcsönös életszabadságán át keressék Európa népei az egymással való megértést és barátságot. Ennek az eszményi szép gondolatnak a szorgos ápolója az európai nemzetiségek évenkénti összejövetele, mely az idén immár tizenkettedikszert tartja üléseit. Mintegy 40 milliónyi európai ember megbízottjai vesznek részt ezeken az üléseken. Mind különböző országok, különböző nyelvek és vallások megnyilatkozatói, kik azonban már megtalálták a nagy különbségekben is az egymással való magas színvonalú egyetértést. Tehát előpéldáját nyújtják annak, hogy csakugyan gyakorlatilag is lehetséges a legkülönbözőbb népek közötti együttműködés. Csak éppen annak az emberi eszmének a magasságába kell emelkedniök, hogy: azt tedd másnak is, amit kívánsz magadnak.

Az európai nemzetiségek összejöveteleinek szorgos összehívója, első megalapítója és örökös főtitkára, Ammende Ewald dr az idén tavasszal befejezte sokbuzgósgágú földi életét. Ő már hiányozni fog az idei összejövetelen, s hiánya bizonyára érzékenyen hat az összegyülekezők között. De igen érdekes, hogy az a magas eszmény, ami az összejövetelekből eddig kiersődött, élni és hatni tud tovább, ha az érte fáradozók ki is dőlnek a sorból. Az idén is összegyűjtötte annak a 40 milliónyi európai embernek a képviselőit, akik a világ egyéb értetlen-ségei között már meg tudták érteni egymást, s akik már látják a föld népei tarkaságában a közös életszint és hallják a különböző nyelvek-

ben a világ összhangját.

Az idei összefüvetel legfőbb beszéd tárgya az, hogy az államok között igen komolyan szóba került a Népszövetség alkotmányának az újjászervezése. Ez a magas testület mindinkább az események fölötti lebegés állapotába jutott, s a népek életével való összefüggését mindinkább elvesztette. Most arról van szó, hogy ezt az összefüggést jobban megtalálják, s áldásosan ható gyakorlatilag belemélyedő alakulat tudjon lenni a Népszövetség minden hozzácsoportosult népre nézve. Nos, a nemzetiségek összefüvetele is olyan népcsoportokat jelent, melyek talán leginkább keresik, hogy olyan gyakorlatilag is beváló magas fórum legyen a Népszövetség, mely kibékítően és igazságszótóan tudjon hatni a népek között.

Bizonyára erre nézve a nemzetiségeknek is megvan a maguk életnézete, mely lényege szerint talán minden egyéb diplomata-kívánság mellett a legtöbb ösztönöséget, s így a legtöbb életrevalóságot foglalja magában. Hiszen a nemzetiségeknek nem hatalmi igények a vágyai, hanem egyszerűen az élet és a megélhetés anyagi és szellemi lehetőségeinek a keresése. Ők gyakorlati átélői annak, hogy e lehetőségek hiányai mit jelentenek a kis népek és néptörzsek életében, s hogy emiatt milyen ellenszenvet, elégtelenségeket és szembenállásokat tudnak támadni a kis népekkel rokon többi népek kö-

zött. A nemzetiségek tehát mintegy legközelebről tudnak rámutatni arra, hogy az állami és államközi viszonyokban hol van a kiküszöbölendő méreganyag. Hol van az a lappangó baj, mely a népek között az egymással való lelki megbékülést akadályozza, vagy késlelteti, vagy a megértéshez és barátságához szükséges bizalmat a népek lelkéből elvonja.

Bizony a nemzetiségek életkérdésének a rendezetlensége az egyik legfőbb ok abban, hogy ma a népek között bizalmatlanság uralkodik. Ezt az állapotot persze nem a panaszjogok újabb alapszabályaival lehet eloszlatni,

hanem olyan gyakorlati intézkedésekkel, melyek a kisebb népek és néptörzsek részére is az otthon, az otthon területét, s ezen a területen az élet helyi intézésének a szabadságát biztosítják. A nemzetiségek ideai összefüvetele talán megkapja az alkalmas szót és hangot ahhoz, hogy ezt a szerény és egyszerű kívánalmat a mostani sok szövevényes diplomáciai tárgyalás között is előterjeszteni tudja. És talán a világ hatalmasai is egyszer észre fogják venni, hogy ez a szerény és egyszerű kívánalom az, aminek a teljesítése legjobban biztosítani tudja az egész világ békéjét.

Franciaországban tovább bonyolódik a sztrájkok miatti válság

A belügyminiszter megfenyegette a munkaadókat

Párizsból jelentik: A lillei sztrájkhelyzet tovább bonyolódik. Már a vásárcsarnokok munkásai is abbahagyták a munkát. A munkaadók, mint az előrelátható volt, nem fogadták el a kormány közvetítését és döntö-

biróságát. Bourneton, szakszervezeti titkár, nagy beszédet tartott, amelyben felszólította Blum miniszterelnököt, hogy legyen erős. Kijelentette, hogy megvédi a kormányt, ha támadás érne. Két óra leforgása alatt száz-ezer embert tud talpra állítani.

Párizsból jelentik: Salembro szociálista belügyminiszter kijelentette, hogy amennyiben a gyárosok nem hajlandók engedni a mezei álláspontjukból, a kormány meghozza döntését és annak érvényt is szerez. A munkaadók viszont azért nem akarnak engedni, mert a sztrájkolók az üzemeket megszállva tartják, így a munkaadók magukat tulajdonjoguktól megfosztottnak látják s emiatt semmi biztonságuk nincs, hogy üzemeiket szabad rendelkezésre visszakapják. Előbb üzemeik visszaadását kívánják, hogy a munkások követeléseiről kényszer nélkül tárgyalhassanak.

Antonescu külügyminiszter hazaérkezett, Bucuresti. Saját tud. Victor Antonescu, Victor Bădulescu, valamint a pozsonyi román küldöttség többi tagjai ma visszaérkeztek az országba. A külügyminiszter kedden kihallgatáson jelenik meg a királynál és szerdán Genfbe utazik.

Spanyol és angol hajók összetűzése

A toledoí Alcazar védői csak a burgosi kormány útján tárgyalnak

Gibraltárból jelentik: Egy spanyol hadihajó bombázott egy brit tank hajót. Manikánál egy torpedóromboló feltartóztatott egy angol gőzöst. A gőzös rádió útján segítséget kért s amikor két angol hadihajó jelent meg, a spanyol torpedóromboló eltűnt.

Madridból jelentik: Nunez Morgadó, Chile spanyolországi követe akciója — aki közvetítést vállalt a kormány és a toledoí Alcazarban kö-

rülzártak között — nem járt sikerrel. Alcazar védője ugyanis nem volt hajlandó tárgyalásba bocsátkozni és a következőket válaszolta Morgadónak:

— Ha Ön Chile követe, akkor forduljon indítványával az ön kormányához, amely azután az én kormányomhoz, a burgosi kormányhoz fogja azt továbbítani.

Árvíz

Irtó: Simor Miklós

I.

Felrántotta az ajtót és berohant a lakásba. Lihegett az izgalomtól, az örömtől és a háromemeletnyi lépcsőtől.

— Megvan!... Megvan!... — kiáltotta az asszony felé, aztán odarohant hozzá, felkapta a karjába és forogni kezdett vele, bolondul, szilajon, körbe a szobában.

Az asszony átkarolta a férfi nyakát, nevetve tiltakozott:

— Hagyj hát... jaj, szédülök... engedj!... — és fogta szorosán, nehogy igazán elengedje.

Aztán Dénesnek el kellett mesélnie apróra az egész tárgyalást, a szerződés minden pontját. Hallgatta, áradó nagy boldogsággal, bár az egészről csak az ötszáz pengős fizetést értette, meg azt, hogy ez a gyönyörű állás három évig tart, karriert, nevet jelent és végül a nyomorúságos küzdelemnek. Az ő embere, igen, ez az erős, mindig derűs, hívő férfi. Lám, most csakugyan valóra vált, amiben mindig olyan kitarotán hitt. A társulat negyven pályázó közül őt hívta meg. Négyezer ember fogja építeni az óriási gátat és Dénes vezeti őket.

— Te!... Te!... — a csókok közt fuldokolva csak ennyit tudott mondani, amikor a hosszú elbeszélés végén a férfi újra felkapta.

II.

Veszélyes volt a helyzet. A három fiatal mérnök és a főmérnök délben még egy tanácskozást tartott. Tűző tavaszi napon kint álltak a föltésen, nézték a vizet, amely óráról-óra emelkedett. A kilométer széles, roppant folyam ott örvényelt a lábuk alatt. Színültig telt, domború tükrén ágasbogas tuskók, kiszakított fa-

törzsek sodródtak kísérteties gyorsasággal dél felé.

— Mi a ma déli jelentés? — kérdezte aggodalmas arccal a főmérnök.

— Fentről már jön az apadás, a kulmináció nullám azonban még hatvan kilométerre van előttünk. Hajnal tájban ér ide — jelentette az egyik fiatal mérnök.

— Mennyit mondtak?

— Harminc centimétert...

A főmérnök könnyebbülten lélegzett fel: — Akkor megmenekültünk. Az erősítéseket nem kell végrehajtani. Vagyont takarunk meg így a társulatnak. Köszönöm, uraim.

Menni akart Dénes, aki mint legfiatalabb, eddig hallgatott, most megállította a főmérnököt.

— A jelentés helyén — mondotaa csendesesen — szeleesebb a meder, mint itt. Nekünk nagyobb vízállásra kell számítanunk és...

— Nem jelent semmit — intette le a főmérnök. — Néhány centiméter nem számít.

— Csak azt akarom még mondani — folytatta konokul Dénes —, hogy legalább a párnai szakaszt, meg ezt itt, ahol állunk, meg kell erősítenünk. Kétszáz kubikkossal és harminc esilléssel éjjelleg rendezhoznám. A munkát mind a két oldalról egyszerre kellene...

A főmérnök megint közbevágott:

— Hagyja, fiam. Egészen felesleges az aggodalma — mondta és botját hóna alá csapva, elindult lefelé a barakkalakások irányában.

A két mérnök sajnálkozva nézett Dénesre.

— Mit akadémkoskods az öreggel? — kérdezte az egyik. — Ugyis öve a felelősség, nem érdemes magadra haragítanod.

Dénes nem válaszolt. Elköszönt és elindult ő is a barakkok felé. Mária az ajtóban várta.

— Mi bajod — kérdezte és megsímogatta

a férfi fejét, amikor az gondolataiba merülten leült az ágy szélére.

— Ebéd után befogatsz és az esti vonattal Gombosról elutazol — mondta komoran.

Az asszony melléje húzódott.

— Mitörtént hát — kérdezte ijedten.

— Az, hogy az emberek hülyék. Holnap reggelre itt, ahol most ülsz, három méteres árvíz örvénylik. És ameddig ellátsz, egy tenger lesz mindenfelé, falvakat sodor el a víz, emberek, állatok százai pusztulnak majd el... borzalmas...

Halántékra szorította kezét, így maradt mozdulatlanul.

— És nem lehet semmit sem tenni ellene?

— Nem.

Az asszony felemelkedett.

— En pedig nem hagylok itt — jelentette ki határozottan. — Rám is szükség lehet.

Dénes felnézett rá. Mária már a nyitott ajtóban állt, a nap lángoló fényel szórta körül sudár alakját.

Napokig itt rekedhetsz te is a gát tetején...

— De veled...

Ebben maradt. Megebédelték, aztán Dénes ment.

— Ha nem jönnek meg estére, — szólt még vissza — ne aggódj. Itt leszek a közelben.

Mária az egész délutánt a konyhában töltötte. Julis, a cseléd lány nem győzött eleget csodálkozni.

— Megbolondult a kis nácásága — sugta titokzatosan Sándornak, a kocsisnak, amikor egy percre összetalálkoztak a barakkistállóban.

— Magam is úgy vélekedek — mondta a legény. — Mázsaszámra hordatja velem a tűzfát a gátra.

— Bent meg csak süt-főz, mintha lakoda-

A spanyol nemzeti csapatok északon és délen további előnyomulásokat tesznek

Nagy harcok várhatók Bilbao és Toledo előtt. A madridi kormány segítségért fordult a katalánokhoz

Párizsból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok az elfoglalt San-Sebastianból előnyomulnak Bilbao felé. Ezt a várost mihamarab el is akarják foglalni, hogy így a baszkok földjét teljesen hatalmukba kerítsék. A Bilbao előtti terepen a vörösek nagy csapatösszevonásokat tettek, s így itt kemény harcok várhatók.

A déli arcvonalon a nemzeti csapatok előhaladásokat tettek s több kisebb helységet elfoglaltak. A középső országvidéken közelednek Toledo felé. A toledói kormánycsapatok vezérlete elhatározta, hogy a még mindig bevételten Alcazár ellen megindítja a végső és döntő rohamot s kiméletlen bombázással kikényszeríti az elfoglalást. A kormánycsapatok egyébként ezen a vidéken mind bizonytalanabb helyzetűek a délről és nyugatról előnyomuló nemzeti csapatokkal szemben. Egyik jelentés szerint a nemzeti csapatok már három kilométerre vannak Toledótól. A madridi kormány sürgetően a barcelonai kormányhoz fordult, hogy küldjön erre a vidékre segítséget.

Helyszíni tudósítás a toledói Alcazár hős védőiről

A toledói Alcazarról szeptember 9-iki kelettel a következő helyszíni tudósítás érkezett: Még a nemzeti fölkelés kezdete óta tart az az ostrom, amit a Toledóban lévő kormánycsapatok a város legmagasabb pontján lévő várkastély ellen folytatnak. Ez a várkastély az Alcazár, amiben hadiiskola volt. Pár száz kádét védi ezt a helyet tanárai vezetése alatt. A kormánycsapatok vezére, Ascensio tábornok kijelentette, hogy teljesen lehetetlen előre megmondani, mikor lehet bevenni az Alcazárt. Az óriási négyzetű vár főhomlokzatának a tornya összeomlással fenyeget; a hátsó két toronyból csak a vasalkatrészek maradtak meg, a többi a tűz martaléka lett. Délután (szept. 9-én) az ostromló tüzéség abbahagyta a tüzelést, de akkor a vár védői kezdtek tüzelni s attól lehetett tartani, hogy kétségbeesett

kitörésre készülnek. Azonban a kádétok olyan szoros ostromzárban vannak, hogy minden ilyen kitörés sikertelen volna. A várba zárkóztak remélik, hogy a nemzeti csapatok mihamar megjelennek Toledónál és fölszabadítják őket.

Egy gyilkos nyilvános gyónása

Pampelunéból, a nemzeti csapatok egyik szálláshelyéről írja a „La Croix” tudósítója Párizsba: A dóm körüli harcokban foglyul esett a kormánymilícia egyik embere, ki különösen kitűnt kegyetlenkedéseivel. Emiatt halálra is ítélte a hadbíróság s mult hét szerdáján este ki is végezték. Az ítélet kihirdetésekor lelkéért kért s még ott a bírósági teremben, a közönség előtt nyilvános gyónást kezdett. Elmondotta, hogy ő ölte

A pápa beszéde a spanyol menekültekhez Perellay püspök beszéde a spanyol menekültekhez

Vatikánvárosból jelentik: A pápa a Gandolfo-kastélyban külön kihallgatáson fogadta a Spanyolországból menekült papokat és püspököket. Beszédet intézett hozzájuk, melyet a vatikáni és olaszországi rádióállomások is közvetítettek.

Beszédében a Szentatya súlyosan elítélte a kommunista erőszakoskodásokat, vérengzéseket és rombolásokat. Sikraszállt a baloldali szélsőségek állítása ellen, mely szerint az Egyháznak nem volna ereje a világ társadalmi problémáinak megoldására. Ellenkezőleg, csakis a Krisztusi tanok hűség követése vezethet ki a lelki és társadalmi válságból.

Rómából jelentik: A Barcelona melletti Vichből csodával határos módon menekült meg Perellay Jozé püspök a martirhaláltól. Kisasszony-napján Rómában, a mostanában épült Krisztus-Király-templomban a püspök ünnepélyes engesztelő misét mondott Spanyolországért. A püspök a szentáldozás előtt,

meg a siguanzai püspököt, Eustaquio Nietot, kit előbb lemeztelenítve végighurcolt Madrid utcáin.

— Hogy így bántunk vele, — mondotta a nyilvános gyónó, — annak az volt az oka, hogy ő volt Madrid legelőkelőbb városnegyedének a lelkipásztora, sok arisztokratának a papja.

A gyilkos aztán a gyónástól és áldozástól megerősödve, bátran és halálra vágyva állott a kivégzésre. Utolsó szavai ezek voltak: „Isten megbocsájt nekem.”

A jaeni püspököt fejszecsapásokkal darabokra vagdalták

Rómából jelentik: A jaeni püspököt a madridi hadügyminisztérium rendeletére tuszként letartóztatták s édesanyjával és nővérével együtt Madridba kívánták hozatni. Mikor a vonat Madrid egyik előállomására, Vilavendehe érkezett, egy kommunista-csoport támadta meg az állomást. Minden utast kifosztottak s a kísérő őrség tehetetlen volt a tömeggel szemben. Sőt a püspök örei el is szaladtak s a tömeg vérszomjasan támadt az ősz emberre. Fejszecsapásokkal valóssággal darabokra vagdalták, aztán a test darabjait a pályaudvaron rögtönzött máglyára dobálták és ott elégették. A püspök 80 éves édesanyját és nővérét is a tűzbe dobálták.

az óriási tömegben megjelent hívőknek imádságot olvasott elő, mely nemcsak Spanyolországért könyörgött, hanem minden emberért, aki a világ bármely pontján bolsevista veszélynek van kitéve.

Egy külföldi újságíró később alkalmat talált, hogy a püspökkel beszélhessen. A püspök még annyira hatása alatt áll az átélit borzalmaknak, hogy a részletekről nem is tud beszélni. Egy orvos barátja gondolja a szervezetében teljesen összetört fópapot. Az újságíró kérdéseire egész testében remegve ennyit mondott:

— Mondja meg honfitársainak, hogy amit az újságok eddig a spanyolországi pusztításokról hoztak, abból semmi, de semmi sem tultás. Sőt még több embertelenség és természetellenesség nyilvánult meg a vörös forradalom férfiai és asszonyai tetteiben, amelyekhez fogható eddig még nem ismerünk. Mennyire kell hogy szeresse Isten a mi népünket, ha arra választotta ki, hogy ennyire szenvedjen!

lomra készülne. Ami üres üveg volt, mind telefőzte feketekávéval, a nagy ruháskosár már meg is telt vele.

— A hajóról is felhozatta a két hordó rumot.

— Julis! — hallatszott ebben a pillanatban a konyha felől Mária hangja...

III.

Éjjel két órakor szakadt át a töltés. Pontosan ott, ahol Dénes még délben megjósolta. A vékony homokkal nem bírta el az iszonyú nyomást, mintegy két méter széles darabon beomlott. Nyomában vad erővel tódult a sűrű, iszapos víz. A rés percről-percre nőtt, az áradat szinte olvastotta a szakadék két partját.

Karbidlámpák lobogó fényénél fekete alakok rohantak a mormogó nyílás felé. Zúrzavar támadt, pánik fogta el az embereket. A szivattyútelep szirénája szívszagatóan jajongott a hideg éjszakában, az égen felhők gyülekeztek.

A főmérnök üvöltött:

— Magát teszem felelőssé! Ha holnap nem fogja meg a vizet, mehet! Erti? Azonnali hatállyal!

Dénes összefont karokkal állt előtte, nyugodtan mondta:

— Nem vállalom. Sötét van, tizesével zuhannának bele az emberek. Ilyen lámpák mellett nem lehet dolgozni. Itt már nincs segítség. Nézzen oda — és az egyre növekvő szakadék felé mutatott, amelyben már harsogott, forrt, örvénylett a víz.

A főmérnök a haját tépte.

— Fogjon hozzá!... Azonnal!... — kiáltotta magánkívül.

Dénes hátatfordított és lassan elballagott. Pillanatig az az érzése volt, hogy golyót kap a hátába.

A munkásokkal senki sem tudott beszélni, csak ő. Nem is hallgattak másra. Ott álltak a szakadék két szélén és rémülten nézték az ár félelmes örvénylését. A másik két fiatal mérnök nyomtalanul eltűnt.

A közelben, a töltés tetején egyszerre óriási piros láng csapott fel. Dénes odarohant.

— Mária! — kiáltott fel, amikor meglátta a tűz mellett az asszonyt. — Mit csinálsz?

— Világítok nektek — mondta egyszerűen az asszony. — Máglyát raktam itt délután, leöntöttem rummal, most ég.

A férfi szíve nagyott dobbant.

— Hé!... Halló! — ordított fel torkaszakadtából. — Keresztes!... Bacsó!... Janosék!... — üvöltötte elnyujtottan a kubikosgazdák nevét. — Gyerünk, gyerünk, előre!...

Öt perc alatt körülötte álltak a munkavezetők. Dénes villámgyorsan osztogatta parancsait:

— Lovakat, csilléket elő, kettős sínpart lefektetni egész a szakadék széléig! Száz ember átgázol lent, ahol még lehet, a túlsó oldalra. Munkába állítani mindenkit. Felhozni a két vagon gerendát, leengedni fentről az uszályt, bele mindent a szakadékba!

Félóra múlva már robogtak a téli csillék. A máglya hatalmas lánggal égett, az emberek őrvongve dolgoztak. Dénes mindenütt ott volt. Bátorította, buzdította az embereket, — a víz erejével szemben azonban semmi sem használt. A gerendákat, mint gyufaszálakat forgácsolta szét, ló, csille belezuhant, azt is össze-morzsolta, a földet pedig csak vitte, nyelte. Az eső is megeredt.

A hajnal sápadt világossága borzalmas képet mutatott: a rettenetes nyílás nem szűkült! A víz bögött és elnyelt mindent, amit beledöntöttek. Cölöpök, leveréséről már szó sem lehetett.

tett. És az emberek kezdtek lankadni az irtózatos erőfeszítésben.

Dénes azonban most már hitt a sikerben. Ugyanúgy, mint annakidején az elindulásukban. Mária ázott, piros fejkendője ott villogott mindenütt, ahol legerősebb volt az iram. Pohársáma itatta a fáradtságtól már-már összeeső munkásokkal a feketét.

IV.

Délután hat órakor Dénes takarodót fúvatott.

A töltés állt, csepp víz sem szivárgott át többé rajta. A földből összevissza görbült sínek, törött gerendák, szétlapított csillék roncsai álltak ki. Tíz ló hullája is ott feküdt valahol a hordalék alatt.

Dénes ólomlábakkal még egyszer végigment a gátakon. Az emberek szanaszét hevertek a sárban: aludtak.

Mária forró teával várta otthon. Dénes megitta, aztán végigvágódott az ágyon. Az asszony feléje hajolt és a szemébe nézett. A férfi megfogta a kezét.

— Köszönöm — mondta halkán. A következő pillanatban már mélyen aludt.

V.

Vasárnap délelőtt három autón megérkezett a miniszter és a szakértők serege. Megtekintették a helyszínt, majd az összegyűlt tömeg előtt a miniszter a következőket mondotta:

— Modern hőstett volt ez a munka, a tudásnak, a lelkiismeretességnek és rettenetetlen bátorságnak gyönyörű példája. Az egész megmentett környék és a kormány nevében hálás köszönetet mondok mindnyájuknak és különösen önnek, aki megmutatta, hogy milyen az igazi férfi.

És kezeltfogott a főmérnökkel...

Az Ardeali Versenyegylet lóversenye Satu-Maren

Satu-Maren vasárnap és hétfőn délután 3 órakor a várostól négy kilométerre eső lóversenyterén öt-hatezer főnyi nézőközönség előtt futották meg az Ardeali Verseny Egylet ezévi lóversenyét. Megjelentek a lóversenyen a magyar nemesi családok ismert nevei és Magyarországról is sokan érkeztek.

A versenybírószám elnöke beremei Kovács Miklós volt. Tagjai Fröhlich Albin, gróf Bánffy Miklós, báró Wesselényi István, gróf Béli Pál, báró Blomberg Frigyes. Starter és főrendező: dr. Csengery István, pályabíró dr. Göde József.

Az első verseny a kiscsák verseny volt, amelyet nyereg nélkül futottak. Tizenegy versenyző közül az 1200 méteres távon elsőnek Kozma Sándor érkezett 8 éves Buba nevű kancájával, amivel a múlt évben is megnyerte a versenyt. Második: Boros Miklós, 3-ik Burutkovics János lova, lovagolta Baák József.

A kezdő lovak díjugratásában csak olyanok vehettek részt, amelyek még versenyt nem nyertek. 900 méteres távon tizenkét 1 m. 10 cm. magas akadályon át történt a verseny. Az akadályok egyharmada összetett, egy pedig hámos. Első lett Popov huszárfőhadnagy Papuc nevű arab telivéré. 2-ik Szegedy Antal Reménye. 3-ik Rheint Robert Domnitája. A lovakat tulajdonosaik lovagolták.

A következő verseny a nagy díjugratás. Távjá 900 m. 12 akadályal, amelynek egyharmada összetett hámos ugrás, 130 cm. gátmagasság. Ketten indultak négy lóval. Popov főhadnagy Lacramioara és Papuc nevű lovait lovagolta, míg dr. C. Fortunescu ny. ezredes oradeai lakos Alumita és Ciclor nevű lovaival vettrészt a Nagy díjugratáson. A verseny Popov főhadnagy nagy győzelmével végződött. A Nagy díjugratás végeredménye: 1. Popov főhadnagy Lacramioara. 2. Popov főhadnagy Papuc. 3. Dr. C. Fortunescu Alumita. Általános megállapítás szerint Fortunescu lemaradása ellenére is kitűnő lovas, egyike a legjobb belföldi díjugratóknak.

Telivér verseny. Táv 2400 méter. Négy induló: báró Blomberg Gyula Hands-Down, gróf Béli Pál Sellő, gróf Béli Pál Léhűtő és ifj. báró Wesselényi István Butterfly nevű lova.

A Telivér verseny végeredménye: 1. Léhűtő, lovagolta tulajdonosa. 2. Sellő, lovagolta ifj. Kethely István. 3. Butterfly, lovagolta tulajdonosa. Báró Blomberg Gyula Hands-Down nevű lovával verseny közben kiáltt.

Ezután következett a nap legszebb és legizgalmasabb versenye, a Félvér-sikverseny. Táv 3200 méter. Öt lovas állt starthoz. Gyönyörű küzdelem után dr. gróf Bánffy Miklós Bibor nevű lova győzött. Lovagolta báró Blomberg Carla.

Indulók: 1. ifj. Kethely István Buzavirág, lovagolta gróf Béli Pál. 3. Szegedy Antal Remény, lovagolta tulajdonosa. 4. Dr. gróf Bánffy Miklós Bibor nevű lova, lovagolta báró Blomberg Carla. 5. gróf Stubenberg I. Szirén, lovagolta ifj. báró Wesselényi István.

Kitűnő start után Remény, Szegedy Antal karsu öt éves kancája repül az élre. Ezer méternél Buzavirág nyomul előre, Bibort ekkor még

erősen tartja rutinos hölgylovasa.

Az óriási közönség tombolva biztatja a lovasokat. 2600 méternél az izgalom tetőfokra emelkedik. Báró Blomberg Carla versenybe dobja Bibort. A pompás telivér megnyulik, szinte uszlik a levegőben. Ütemesen nyomul előre, könnyedén megelőzi és maga mögött hagyja társait, majd két hosszú nyerve, célba ér. 2. Buzavirág, lovagolta tulajdonosa, ifj. Kethely István. 3. Ifj. Kethely István Delnő nevű lova, lovagolta gróf Béli Pál.

A vasárnapi lóverseny utolsó száma a nagy transzylvániai akadályverseny volt. Táv 4300 méter. A várt nagy mezőny helyett mindössze három ló jelent meg a rajtnál, aminek az a magyarázata, hogy báró Atzél E. lova beteg és Fröhlich Albin lova sem startolhatott. Indultak: Szegedy Antal nagvrámájú Sárga Rigó félvére, továbbá Popov főhadnagy Lacramioara nevű lován és ifj. Kethely István Fogas telivéré. Mindhárom loval tulajdonosa lovagolta. Start után ifj. Kethely István leállítja lovát és kilép a versenyből.

Indítás után Popov főhadnagy veszi át a vezetést. Előnye pillanatról-pillanatra növekszik. Már többszáz méterrel vezet és továbbra is tért nyervén galoppozik telivéré. 3200 méternél különös esemény történik. Két lovas tévedésből eltávolítja az akadályokat. Azt hiszik, hogy már lefutották a távot. Popov főhadnagy feltartja lovát és leáll. Eszerint azonban, hogy Szegedy, aki 5-600 méterrel lemaradt, vágatában közelodik, mire folytatja a versenyt. Közben azonban Szegedy beérte, még pedig szemet gyönyörköd-

Meghalt a „gyémántkirály“

Hogyan akadt a világ legnagyobb gyémántjára Sir Thomas Cullinan?

Londonból jelentik: *Johannesburgi jelentés szerint ott elhunyt a helvennégy esztendősi Sir Thomas Cullinan, a transzvali gyémántbánya társaság megalapítója, aki a róla elnevezett óriás-gyémánt első tulajdonosa volt.*

Kalandosan érdekes pályafutás után költözött el az élők sorából ez a különös ember, Thomas Cullinan, aki egész életét a legértékesebb drágakövek utáni kutatásnak áldozta és szinte csalahatalan ösztönrel teremtette meg a brit világhíradalom számára a mérhetetlen kincseket jelentő délafrikai gyémántbányákat.

Cullinan a fokföldi *Queenstownban* született. Szülei angol telepesek voltak, akik a dél-afrikai háború után kerültek *Fokföldre* és mint szerény és egyszerű emberek, gyakorlati pályára nevelték fiaukat. A fiatal Cullinan már kora ifjuságától kezdve szinte rendkívüli módon érdeklődött az *afrikai kontinens természeti kin-*

Külföldi, igen szép

szentképek

nagy választékban kaphatók könyvtárszolgálatunknál:

- 1. Fekete matt nyomással**
(Kis Szt. Teréz, Jézus Szive, Don Bosco) 100 drb. 150 Lei
- 2. Több színyomatu Spötl**
és Renthaler képek legfinomabb chromo papíron 100 drb. 150 „
- 3. Gyönyörű színes vászonképek** (Mária a gyermek Jézussal) 100 drb. 200 „
- 4. Legfinomabb színes vászonképek aranymentesséssel** 100 drb. 350 „

tető formában és megelőzve a főhadnagyot, előzőek fut be a célba.

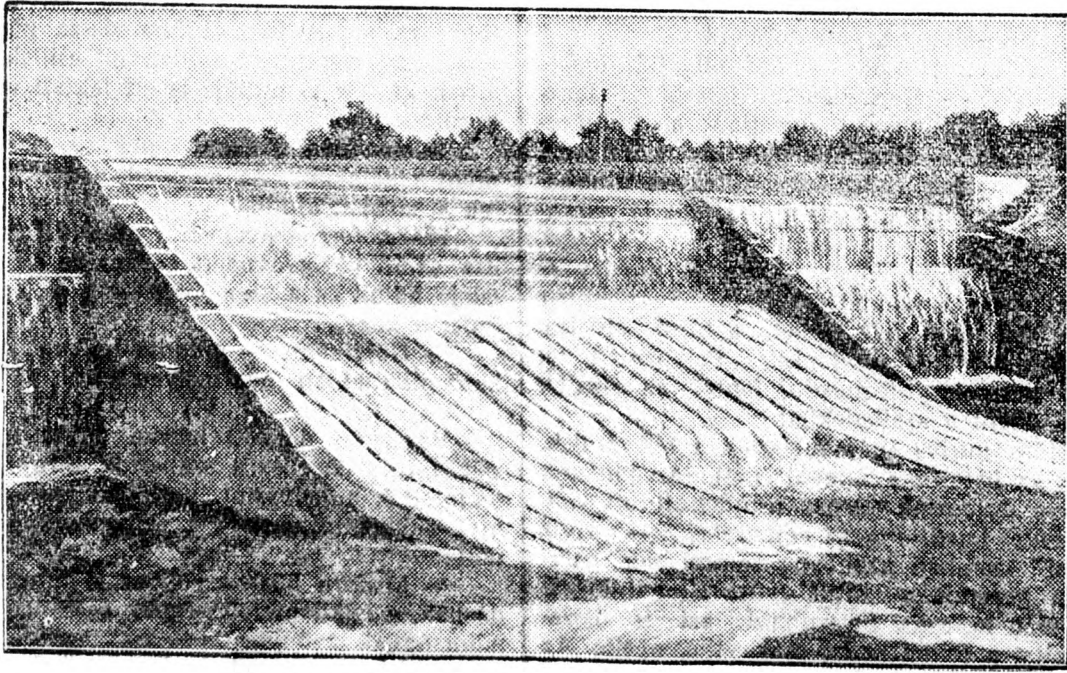
Popov főhadnagy óvást jelent be.

Szegedy Antal magyaros gavallériával kijelenti, hogy nem hozta volna be az elvesztett távot, ha a főhadnagy nem állítja le lovát.

A zsűri Popov főhadnagyot hirdeti ki győztesnek. A második lett Szegedy Antal Sárga Rigó nevű lovával.

A kétnapos lóverseny vasárnapi műsora ezzel befejeződött.

Hétfőn, a lóversenyek második napján, három versenyszámot bonyolítottak le: 1. Hölgyel sikverseny, táv 1000 méter. 2. Vigasz sikverseny, táv 1600 méter. Erre a versenyszámra 15 induló nevezett be. 3. Terepakadályverseny, szintén 11 benevezővel.

Uj rendszerű vízmű Fomerániában,

amelynek elektromos áramszolgáltató teljesítménye minden más rendszerűnél jelentősen nagyobb.

csei iránt. Eredetileg *bányásznak* készült ő is mint akkoriban igen sokan, közben azonban geológiai tanulmányokat is folytatott és olyan területeket fedezett fel Pretória közelében, amelyek meggyőződése szerint roppant kincsekkel rejtettek.

Cullinan az egyik *Pretória* melletti ültetvényen kezdte meg gyémántkutató munkáját. Az ültetvény tulajdonosa kerekén megtagadta a kért engedélyt, hogy birtokán bányásszanak. Erre Cullinan fátárhatalan akaratával tőkét szerzett. Részvénytársaságot alapított, amely 50.000 fontért megvásárolta az egész telepet az akkori tulajdonostól.

Ezután már lázas iramban kezdődött meg a munka. Cullinan számításai fényesen beváltak. Az első gyémántbányász és drágakőkitermelő tröszt működésének első esztendejében 750.000 font tiszta nyereséget mutatott fel és Cullinan egy csapással dús gazdag ember lett.

Az *angol-búr háború*, amely a múlt század végén tört ki, voltaképpen a transzvali gyémántmezők birtokáért folyt a brit birodalom és a függetlenségét őrző németalföldi eredetű búr köztársaság között. A küzdelem az angol fegyverek diadalával ért véget, de az előrelátó angol gyarmatpolitika messzemenő kedvezményeket biztosított a búr telepesek számára és alig néhány év múlva virágzásnak indult az újjalakított délafrikai birodalom.

Ekkor történt, hogy példátlan értékű kincsre akadtak Cullinan gyémánt-telepein. Maga a transzvali gyémántbányatársaság elnöke, Thomas Cullinan volt az, aki reáakadt a több mint félkilogram súlyú óriás-gyémántra, amelynek nagysága meghaladta a 3000 karátot.

Az óriás-gyémántot azután Cullinanról is nevezték el a búr köztársaság egykori elnöke. Botha tábornok javaslatára a teljes megbékülés jeléül felajánlották VII. Edvárd angol királynak.

Mint hogy azonban a félkilogram súlyú, 3000 karátos drágakő értéke felbecsülhetetlen volt. Amsterdamban a csiszolás alkalmával kettévágták a gyémántfömböt, amelynek egyik fele 795 karáttal ma is a földkerekség legnagyobb briliánsa.

VII. Edvárd király elismerése jeléül baroneti rangra emelte a szerencsés gyémántkutatót, aki most bekövetkezett haláláig állott az általa megteremtett s azóta világhíressé vált gyémántbánya társaság élén. Sir Thomas Cullinan, mint sokszoros milliomas fejezte be kalandos pályafutását. Több mint kétmillió font maradt utána.

A nürnbergi pártgyűlés utolsó napján a német hadsereg alakulatai nagy bemutatót tartottak

Hitler a hadsereg és nép egységét hangoztatta. A záróülésen kijelentette, hogy a bolsevizmussal megalkudni nem lehet

Nürnbergből jelentik: A nemzeti szocialista párt idei éves nagygyűlése nyolc napi munka után hétfőn, szeptember 14-én ért véget, mint ahogy erről tegnapi számunkban már röviden említett is tettünk. Ez a befejező hétfői nap legfőképpen a hadsereg bemutatkozása jegyében folyt le. Már reggel 8 órakor végbement a pártgyűlésre megjelent katonaság egyes mintacsapatainak az első felvonulása. A délelőtti órákban még különböző helyeken az egyes szakhivatalokhoz tartozó vezetőségek tartottak tanácskozásokat. Így a földművelési szakhivatalnokok és a közgazdaság-politikai bizottság a Kultúr- és Iparügyi Házban, a közszéppolitikai szakhivatalnokok a kongresszus csarnokában, a műszaki hivatalok küldöttei a városháza tanácstermében, a tisztviselő-kérdés szakbizottsága a kulturegyesületi színházban.

Délután 2 órakor kezdődött a Zeppelin-mezőn a hadsereg, a hadi repülő és a hidtengerészet felvonulása a pártgyűlésre megjelent csapatrészekkel.

Maga a felvonulás egy óra hosszáig tartott, szélesközű közönség nézte végig. Ott volt a külföldi követségek diplomáciai testülete is.

A repülőgépek különböző gyakorlatai után gyalogsági és tüzérségi gyakorlatok is voltak. A légi támadások elhárítására különösen érdekes felkészüléseket mutattak be s éppen olyan érdekes volt a harci kocsi nagyarányú szerepeltetése is. Gyakorlatozás közben Nürnberg fölött, s aztán a Zeppelin-mező légkörében megjelent a Hindenburg nevére keresztelt új óriási, kormányozható léghajó is. A közönség örömmel fogadta. A hadsereg bemutatkozó gyakorlatai különben egészen öt óráig tartottak.

Akkor a csapatok tisztjei és altisztjei vonultak el tisztelgően Hitler vezérkancellár előtt, élükön a tábornagyokkal. A reprezentatív csapat tízenhatezer főből állott. Hitler beszédet intézett hozzájuk. Elmondotta, hogy harmadikszor szerepel a német hadserege a pártgyűlésen. Nem külön testületként, hanem úgy, mint a hadban álló nép megjelenése, a népneveléssel kiképzett önvédelmi öntudatnak a kifejezése. Különös büszkeséggel láthatja meg a német nép a maga hadseregében az önmaga becsülésének, életerejének és életakarátának megnyilatkozását. Nem az öncélú katonai hatalmaskodást, nem a túlzó sovinizmust ábrázolja ez a hadsereg, hanem a népélet tette készségét.

A kétéves szolgálát bevezetése is ilyen értelemben veendő, ez a nép önmagáért való készenléte, mikor őt beszületés életmunkájában kívülről fenyegetni akarják. A nép, a párt, a hadsereg a német nemzeti szocialista állam hármasságának belső megjelenése, de tulajdonképpen ugyanazon egységes léttartalmú az államnak.

Maga a nemzeti szocialista párt a kongresszusi nagy csarnokban este félnyolc órakor tartotta befejező ülését. Az ülésen Hess Rudolf birodalmi miniszter, a vezér helyettese elnökölt, majd Hitler tartott összefoglaló beszédet. Rámutatott, hogy a nyolcmásos tanácskozás alatt a nemzeti szocializmus világnézete szerint a közélet és a magánélet minden vonatkozását áttekintették. Az eddigi hároméves kormányzat alatt kialakult az új állam s benne az új ember egyénisége, amely már most ott van a világ előtt. Ezt az új megjelenést

lehet szeretni, lehet gyűlölni, csak éppen semmibe venni nem lehet.

Ez az új állam teljesítette első nagy feladatát: a német nép egyenjogúságát gyakorlatilag is megvalósította. További feladatát is a nemzeti szocializmusnak a német nép irányában kell teljesítenie. Az ezért való rendeltetése és képessége nem kivételi cselekedet, hanem német patent, a német nép egyéniségére szabott, abból áradó és abba visszatérő életirány.

Hitler ezután a bolsevizmus elleni fölkészültségéről szólt. Nem keresi vele a harcot, de kívülről támadnak s azzal szemben a német nemzeti szocializmus készen áll, hogy élete minden erejével megvívjon. A bolsevizmus célja, hogy megsemmisítse a népek eddigi életét, gazdasági és szellemi művelődését, s az emberiség egész erkölcsi világát. A bolsevizmus csak rombolni tud; ma már világosan látható, hogy mi a különbség e rombolás és a német építés között. Ezzel a romboló szellemmel

a német népek megalkudnia nem lehet, mert ez a nép se katonai erejéit, se békés munkában való kiváltságait át adozatul nem dobhatja oda annak a romboló szellemnek.

Éjfélkor a vezér szállása, a „Deutsche Hof” elé fátylas kísérettel felvonult a pártgyűlésen résztvevő összes hadseregalkulatként minden zenekara s a tengerészek karnagyának vezetésével éjjeli zenét adott a vezérnek. Hitler az erkélyről hallgatta az óriási zenekart. Végzetül

a kürtösök takarodót fújtak s aztán a német nemzeti himnuszokkal befejeződött a nagyszabású muzsika. Vele együtt a pártgyűlés is véget ért, s megkezdődött a gyűlésre érkezetteknek nagy különvonatokkal való hazaszállítása.

Nürnberg város kapui előtti területeken a 240 ezer résztvevő részére 2100 óriási sátrat építettek, amely kilenc táborra osztva félmillió négyzetméternyi területet foglalt el.

A táboroknak külön 30 ezer méternyi vízvezetési hálózata volt s 45 kilométer villanyvezeték és 6000 villanylámpája. Külön vonatok hozták naponként az élelmiszereket.

mintegy 800 ezer kiló húst, egymillió kiló kolbászt, kétfélmillió kenyert, 80 ezer kiló vajot, 30 ezer kiló kávé és teát. A diplomaták testületét egy hálókocsikból álló különvonat hozta Nürnbergbe, s ezen a különvonaton volt berendezve a szállásuk is. A diplomaták Felsőbajorország kisebbségi kirándulásokra is elvitte ez a különvonat, amely aztán 15-ikén visszatért velük Berlinbe.

Osztrák elismerés a német birodalomnak

Bécsből jelentik: A „Wiener Zeitung”, az osztrák kormány hivatalos lapja méltatja Hitler németbirodalmi vezérkancellárnak azt a beszédét, amelyben kifejezte, hogy a bolsevista tüneményekkel szemben a német nép a maga milliós tömegeinek a készenlétével válaszol. A bécsi kormánylap elismerően szól a vezérkancellár beszédéről, s kiemeli, hogy minden népre nézve a létfenntartás kérdése az ilyen fölkészülés a bolsevizmussal szemben. Reménysugár is a bolsevista belső veszélyekkel küzdő népekre nézve Németországra érle. A lap intelemmel fordul a többi államok vezetőihez, hogy ők is készüljenek föl a német birodalom mintájára.

Az új locarnói értekezletet novemberről későbbi időre halasztják

Németország a francia-szovjet egyezmény visszavonását kívánja

Londonból jelentik: A Reuter iroda értesítése szerint a locarnói öthatalmi értekezletet nem tartják meg novemberben, hanem egy későbbi időpontra halasztják. Az olaszok még nem nyilatkoztak a kérdésben, a németek azonban az elhalasztás mellett foglalnak állást. Arra hivatkoznak, hogy az idő rövidsége miatt nem tudnak elkészülni a konferencia anyagával.

Londonból jelentik: A Daily Telegraph le-

velezője szerint a németek válasza a következő lesz a locarnói értekezletre vonatkozólag:

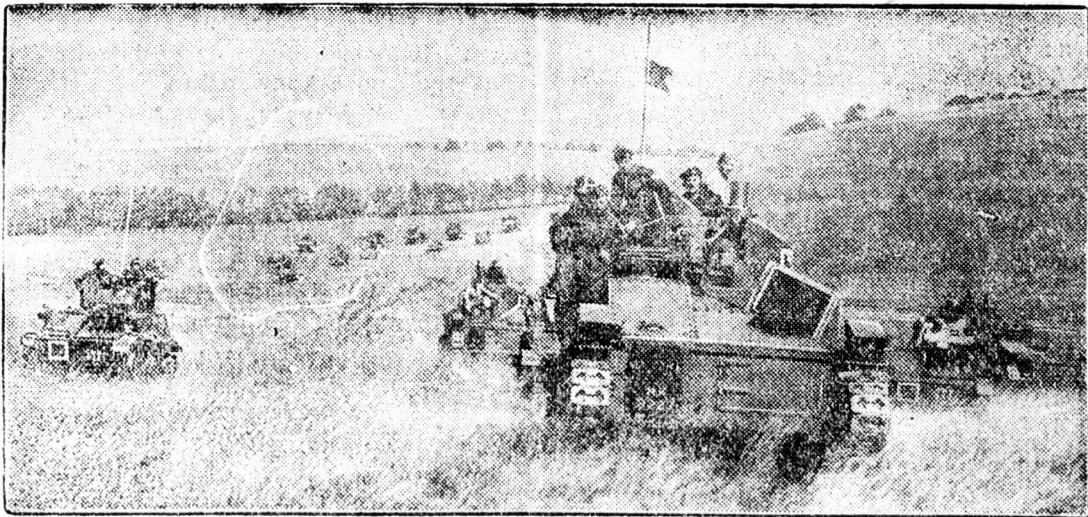
1. A locarnói hatalmak tanácskozásai korlátozzák a nyugati egyezményekre és bízzák Németországra, hogy egyezzenek meg a kelet-európai államokkal.

2. Jelentsék ki, hogy a francia-szovjet orosz egyezmény megszüntetése a locarnói új egyezmény lényeges előfeltétele.

Osztrák-olasz megbeszélés a kisantant értekezletéről

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség római levelezője közli, hogy Schindt osztrák külügyi államtitkár Mussolinivel a kisantant államok közötti értekezlet határozatairól benutó tanácskozást folytatott. Tudvalevő, hogy úgy Benes köztársasági elnök, mint Hodzsa miniszterelnök elsősorban Ausztriával tartja megbeszélendőnek a Csehszlovákia által tervezett közép-

európai gazdasági közeledésnek. Schuschnigg osztrák kancellárnak félvévelel ezelőtt Prágában tartott gazdaságpolitikai előadása csak erősítette a cseh államférfiaknak ezt a föltevését. Viszont Olaszországban egyelőre vegyes érzelmekek fogadják, hogy Csehszlovákia elsősorban maga köré kívánja csoportosítani a közép-európai gazdasági helyzetet.

Jelenet az angol hadgyakorlatokról.

Az idén megtartott, de a palesztinai események miatt félbeszakított hadgyakorlatokon ezuttal is a motorizált fegyvernemekre helyeződött a főszű. Képünk egy páncélkocsi-oszlop felvonulásáról készült.

Japánokkal a bugaci csárdában

(Kecskemét. Saját tudósítónktól.) El sem hinném, ha nem saját élményem volna, hogy a kecskeméti híros barackpálinkának a szaga Sanghai-ig és Tokióig érő amióta a velszi herceg is belekóstolt. Az olimpiai játékokra Budapesten keresztül utazott kínai és japán nézőközönség egyik töredéke nem restelte a fáradságot és július vége felé egy szép napon felkerekedett a magyar kísérővel, hogy kitapasztalja a híres kunsági barack-országot. A Híros Hétnék éppen ezen a napján engem is odavit a jószerecske Kecskemétre. A főtéren botlottam össze egy kis japán társasággal, valami nyugati kiránduló csoporttal vegyesen. Mikor meghallottam az idegenforgalmi hivatal kirendelt kísérőjétől (véletlenül ismerőstől) azt, hogy Bugacra készülnek, nem sokáig gondolkodtam, velük tartottam: el ne szalasszam azt a páratlan élvezetet, mikor a földgolyóbis tulsó feléről idevetődött turáni rokon ámul-bámul a mi különlegességeinken.

Már az sem mindennapi, ahogyan az ember Bugacot eléri. Rossz kis vicinális vonat-dőcög egy órahosszat a 10 kilométernyi távolságon, de az élvezet egyre jobban fokozódik, mert a tanyasorokon keresztül az alföldi portengeren még rázós szekérrel kell átjutnunk Bugacra. Néhány vágatós csikóst, gulyát terelő gulyást és a porlepte akácokat szemügyre véve, megnéztük a csárda udvarában kedvelt szokásukat: csirkésütést nyáron. Volt már (amint a nyársforgatók mondják) ezen a nyáron néhány ezer külföldi, különösen svájci és osztrák, akik egész otthonosan érezték magukat a csárdában. Rájöttem aztán hamar a nyitjára, milől vadulnak úgy a nagy barátkozásban a jámbor idegenek: fárasztó utazás, portenger után végre itt alkonyórán pokrócra heverednek, virágos fányérról, vagy bádög edényből elfogyasztják a ropogósra sült, kissé megfüstölt rózsaszínű csirkeporciót, a nyárral együtt kapják kezükbe a barátságosan gesztikuláló kékgatyás magyar csikóstól s a forró csirkésült zsírját jókaréy búzakenyérre csöpögtetik, nagyokat szelnek és falnak s — most jön a java — benyakalnak a méregerős felséges zöld szilváni borból.

Természetes, hogy a legjámborabb svájci, halvérűbb finn-svéd-norvég atyafit, vagy flegmatikus angol is kiforgatja a rendes képből ez a hamisítatlan tanyai étrend s főleg a kecskeméti híresség, a szilváni. A mi japánjaink is úgy a pohár fenekére néztek, hogy jókedvükben akár egész Tokiót eladták volna.

Csoda-e, ha a csillagos nyári estén, távolról idehallatszós bánatos furulyaszó mellett a turáni lelkek itt is összetalálkoznak? A bugaci csárda váltott cigánybandákkal is ébren tartja a jó hangulatot, de mégis érezzük mi, közös ázsiai bölcsőből elszármazottak, hogy az igazi az egyetlen ősi dallam ott valahol a pásztorsípok szerény magányosságában bujkál s amikor a zajos cigányhad pihenőt tart, ennek a másik, egyszerűségével oly lenyűgöző kis hangszernek hangjait lessük.

A Duna-Tisza közén, Kecskemét, Félégyháza és Kiskunhalas között száz és százezer hold a magyar Szahara. Fájdalmas pontja még ma is az országnak, végtelen homoktengerével. Egy-egy falunak egész határát a másik faluba kergeli a szél s különösen Kiskőrös és Kiskunhalas közt sívár a terület, de érdemes megemlíteni, hogy van ott egy falu, Böcsa, amelyik tulajdonképpen nem is falu, mert 4000 főnyi lakói tanyavilágban élnek, közel ezer tanyán szerteszórván, 24.000 holdon. Ezt a világ csodáját sehogy sem tudtuk megmagyarázni a külföldieknek. De azt észrevettem, hogy az éjfel felé hazavetődő, pesti vonatunkra fölkapaszkodó külföldiek még kápatosan is mennyi rajongással, exotikum-kedveléssel beszéltek a láttokról. Még az éjszakai gyümölcspiacon vásároltak japán barátaink berlini utraivalóul egy-egy üveg barackpálinkát.

Kecskeméti vezető városi tisztviselővel beszélgettem az ideai terméről, amint a főtéri nagytemplom körül több méteres magasságban felrakott száz es száz mázsás gyümölcs-kurucok közti sétáltam. Boldogan jegyztem meg,

hogy ilyen szívós szorgalom, termelők és kereskedők versengő munkája bizonyára fényes eredményt hozhatott. A válasz is sugárzott az örömtől és informátorom rámutatott néhány pompás csomagolású ládára, melyen már Bécs, Genf, Velence, Varsó jelzések mutatták, hogy holnap este kiknek az asztalán ékeskednek a zamatos magyar gyümölcsök. Természetesen a sárga barack gyökerezett meg legjobban itt a homokos talajon, amelyen 40—50 évvel ezelőtt még egyetlen gyümölcsfa sem volt, sőt az akácot is alig száz éve honosította meg Tessedik Sámuel. Kevesen tudják, hogy Kecskemét város tulajdonában félszázezer hold föld van, s hogy közel ekkora a környező tanyavilágban szorgoskodó népének magánbirtoka is. Csak Debrecen és Hódmezővásárhely nagyobb határú és gazdagabb Kecskemétnél, amely mégis az emlékeztető tavalyi sorscapás (fagy, jég, szárazság) után még az ideai rekord-termés gaz-

Megtalálták Munkácsy Mihály „magánjellegű” bizonyítványát

Budapestről jelentik: A padlótól a menyezeti nyuló, hatalmas falsíkokat takaró könyvszekrények állnak őrt a budapesti IV. kerületi községi Eötvös József reálgymnázium tanári könyvtárának tágas, sokablakos termében.

A nagy multu iskola egyik fiatal tanára, dr. Vörös István fogad, aki felettései utasítása alapján már több éve dolgozik a könyvszekrényekben felhalmozódott hatalmas anyag rendezésén. Most is felbontott akárcsomó tekézik az irattárban.

Nézegeti a barnára fakult, tintával teleírt porzóval itatott, megsárgult, foltos papirokat.

— Az abszolutizmus idején alapított reáltanoda a politikai változások után a magyar művelődés egyik főerőssége lett — mondja magyarázólag Vörös tanár úr. — Az intézet híre külföldre is eljutott és egy alkalommal a bécsi angol követség a budapesti főigazgatóság útján hat pontban választ kért az iskola szervezetére, az egyetemi továbbképzésre, a tantárgyi beosztásra, a tandijra, stb. vonatkozóan. Londonban egy középfokú reáliskolát alapítottak és a mintát innen kérték.

— Az irattár a mult század vezető egyéniségeinek írásait tartalmazza, sok olyan adattal, amelyek alapján az ország politikai történetének ismerete nélkül is meg lehetne írni az utolsó nyolcvan év történetét. Az értékes anyag nem maradhatott továbbra is az évtizedek során leülepedett porréteg alatt és ezért Szendy Károly polgármester úr, amikor még tanügyi tanácsnok volt, intézkedett, hogy az értékes anyag napvilágra kerüljön. Dr. Erdődi Kálmán tankerületi királyi főigazgató, az igazgatóm, azután megadta a lehetőséget, hogy egyéb dolgomat félretéve buvárkodjam a könyvtárban.

Az irattárban talált összes írások közül a legérdekesebb az a bizonyítvány, amelyet Munkácsy Mihályról állított ki az iskola igazgatósága.

Kék papíroson, felül nagy írott betűkkel: Bizonyítvány. Fent a jobb sarokban: Másolat. Az eredetit a halhatatlan festőművésznek nyújtották át. Betűzőm a cím után a következő sorokat:

„Lieb-Munkácsy Mihály úr azon célból jelenőn meg előttünk, hogy a magyar-német nyelvből, történelem és földrajzból őt megvizsgálóan, e tárgyakban ismeretéről bizonyítványt adnánk ki számára. Alólírottak, mint a nevezett tárgyak tanárai szívesen teszünk tanúságot arról, hogy Lieb-Munkácsy Mihály úr a történelemben meglehetősen jártasságot, a földrajzban, különösen az osztrák birodalom földrajzában kielégítő ismeretel, valamint a magyar nyelv szókészletében és mondattanában körül annyi ismeretet mutatott feleletében, hogy némi tanulmányozás hozzájárulásává

dag eredményével sem bírja kiheverni multévi kárait. Napi 25—30 vagon barack ment az ideai külföldre és volt júliusban olyan hét, amikor egész vonatsorok szállították széjjel az országban a finom gyümölcsöt. Már júniusban jó omen volt a meggy-piac külföldi lekötése, melyet kizárólag franciák biztosítottak, de a vásárló kedv az olasz, német, osztrák, svájci és lengyel kereskedők közt egyre fokozódott a barack-piacon. Bugac, mint idegenforgalmi híresség csak 4—5 éve szerepel s már is közel 4000 svájci és angol név van a csárda emlékkönyvében. Egész megszokott volt az ideai Kecskemét főtéren a különféle idegen autók, melyekből varrottasért, vagy barackpálinkáért egy-egy csoport betért a vásárra, vagy hozzálátott lacikonyhák során a falatozáshoz, vagy legalább lefénnyképezte emlékébe a rotyogó gulyás mellett sürgő-forgó magyarokat. A piac ideai érdekessége még a barackliszt és fagyaltzselé. Elsőt szárított barack őrlésével nyerik és vitamin tartalmát, világhíres aromáját nem veszíti el a barack, míg a második lényegében hígra főzött baracklekvár, megfagyaszta.

Dr. Gergely Pál.

a még meglévő hiányokat könnyen pótolhatja. A német nyelvet illetőleg arról győződünk meg, hogy ő e tekintetben még inkább csak az érzés, mint a tudás terén áll, úgy hogy németből magyarra sokkal könnyebben fordít, mint magyarból németre. Ezek hiteléül adjuk ezen — egyébiránt csak magánjellegű — bizonyítványunkat. Kelt Budapesten, 1864 május 25-én. Ney Ferenc, a pesti főreáltanoda igazgatója, a m. tud. akadémia és reáltanárjelöltek vizsgálóbizottságának tagja. Dr. Kudelka István, a történelem tanára.”

— Az érdekes dokumentum keletkezésére vonatkozóan semmi biztosat nem állithatunk — mondja Vörös István. — A huszvéves Munkácsy valószínűleg mielőtt külföldre került, bizonyítványt akart szerezni, hogy az iratai közül semmi se hiányozzék. Gyermekkorában asztalosinas volt, talán nem járhatott rendszeres iskolába, nem kapott bizonyítványt, az elmulasztottakat később kellett pótolnia. Érdekes, hogy az igazgatóság meghallgatta a kérést és kiállította a magánjellegű bizonyítványt.

— Ha ma jelentkeznék hasonló kéréssel, valószínűleg elutasítanák. Hiszen Munkácsy akkor még nem vette szárnyaira a dicsőség híre.

— Itt fekszik eltötünk például két levél. Az egyiket Péterffy Jenő, a kiváló esztéta, a másikat Pósa Lajos írta. Mind a ketten tanárai voltak az intézetnek és a levelekben betegét jelentenek.

Az egyik nagytudású esztéta, a másik csapongó széplélek, az egyiket a kötelességtudás sarkalja, a másikat nem nagyon aggasztják iskolai gondok, az egyik precíz, a másik költőien fellengős. Péterffy hosszabb ideig, Pósa csak fél-évig volt az iskola tanára. E rövid idő alatt is sokat mulasztott. Eletrajzírói nem is tudnak életének Reáltanoda-utcai epizódjáról.

A főváros akkori társadalmának életébe nyujtanak bepillantást az írások. Sok eddig nem tisztázott kérdésre adnak feleletet. Akik a XIX. század irodalomtörténetével foglalkoznak, hűzgapótló tanulmányokat folytathatnak az Eötvös-reál irattárból előkerült aktákból. A sokáig rejtett, elfeledett írások a rendezés után nem kerülnek vissza a szekrények mélyére, hanem egy kiállítás keretében a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetően a mai iskolás ifjúság szeme előtt maradnak.

G. Ö.

Ovassátok és terjesszéték a Magyar Lapok-at!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés felügyelői hivatala

Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétoldos: Egész évre 600, félévre 300, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 25 fillér.
 Postatakarékpénztár: csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, "István" Utrii 13.

Észrevétel: nem örvény meg és nem adunk vissza. Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, néhány helyen eső, esetleg zivatar is lehetséges. A hőmérséklet nyugaton kissé csökken.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20 háromnyolcad, London 15.54 egyharmad, Newyork 306.87, Brüsszel 51.85, Milánó 24.15, Amszterdam 208.30, Berlin 123.40, Bécs — schilling 56.65, Prága 12.68, Varsó 56.80, Belgrád 700

Oktober 5-én leplezik le XI. Ince pápa szobrát. Budapestről jelentik: A magyar katolikus társadalom serényen készülődik az idei XXVII. Országos Katolikus Nagygyűlésre. Az idei nagygyűlés október 3-án kezdődik és 6-án zárul. Ennek a négynapos katolikus tanácskozásnak egyik kiemelkedő ünnepe XI. Ince pápa szobrának leplezése. Az ércebe öntött szobrot, amelyet Damkó József szobrászművész alkotott, a Várban helyezték el, a régi Iskola-téren, amelyet a Közmunkatanács „XI. Ince pápátér”-nek nevezett el. A leplezési ünnepséget október 5-én délután tartják meg.

A király elvállalta az interparlamentáris kereskedelmi konferencia védnökségét. Bucuresti. Saját tud. A király tegnapi kihallgatáson fogadta Saveanu házelnököt, aki jelentést tett az interparlamentáris kereskedelmi konferencia munkatervéről. Őfelsége elvállalta a konferencia védnökségét és szeptember 22-én fogja fogadni a külföldi kiküldötteket a Peles-kastélyban.

Táncos táborkok autóbalesete. Budapestről jelentik: Táncos táborkot, aki a nép: Népszövetség tárgyalásain Magyarországot több alkalommal képviselte, csaknem véletlen autóbaleset érte. A Budapest felé vezető országúton autója egy szembejövő gépkocsival összeütközött. A tábornok a karambolból igen súlyos fejsébbel és egyéb sérülésekkel került ki. Az egyik fővárosi szanatóriumba szállították, ahol nyomban műtétet hajtottak végre rajta. Állapota komoly aggodalomra ad okot.

Templomszentelés Valea Crisului. Alig egy fél év előtt vették tervbe a valea crisului-i hívek, hogy ősrégi templomukat *Mailath* Gusztáv Károly kettős jubileuma emlékére kijavítsák. Pénz azonban január 1-én nem volt, de az alig 600 leltől számláló egyházközség apraja és nagyja összefogott és előteremtette. Az asszonyok sorozatos Szt. Antal-estélyeket rendeztek, a férfiak a faluban pénzt gyűjtöttek és a nyári munkaidő dacára többszáz fuvarát és közmunkanapot teljesítettek. A gyermekek a nagyok példáját követve cukorkákat árusítottak, szindarabokat játszottak, sőt komoly munkát is vállaltak. Így került össze a szükséges 84.000 lei és szeptember 13-ára a belülről teljesen megfiatalodott ősrégi templomot visszaadták rendeltetésének. Új keramitpadlózat, teljesen újjáépített padok, szépen megfestett falak, szépen lefestett oltár és butorzat, beépített kémény és kályha stb. hirdeti a falu katolikusainak hittüségét és buzgóságát. Különös érdemeket szereztek a javítás körül M. Edlburga irgalmasrendi főnöknő, Téglás Benjámín gondnok s Asztalos Ferenc tisztviselő. Az ujjraszentelés szertartását dr. Páter Antal brasovi apát-főesperes végezte. Az ünnepi beszédet dr. Szalay Mátvás esperes-plébános elnökön szentgyónást és szentáldozást végezték.

Gróf Esterházy Pál képzőművészeti pályadíjat ajánlott fel. Budapestről jelentik: Gróf Esterházy Pál nagyszegű pályadíjat ajánlott fel abszolút értékű képzőművészeti alkotások jutalmazására. A pályázati felhívás különleges feltételeket sem a tárgy megválasztásában, sem a művészi kivitelezésben, sem pedig más tekintetben nem állít fel. Bármely magyar művész pályázhat, de csak olyan alkotásokkal, amelyek eddig máshelyt kiállítva nem voltak. Közelebbi tájékoztatással a Képzőművészeti Társulat (Budapest, Múcsarnok, Városliget) szolgál.

Szent Mihály napja a cluji főtéri-templomban. Clujról jelentik: Országrészünk egyik legrégebbi és legszebb templomának, a Szent Mihály-templomnak védőszentjét az idén különös fénytel és áhitattal készülnek megülni. Amellett, hogy Szent Mihály ünneplésében felújítják a középkor meleg Szt. Mihály tiszteletét, erősítik az egyházközségi tudatot napjaink vallásgyűlöletével szemben, Szent Mihály pártfogásáért is esedeznek. A cluji hívek ezzel a jelentős indítással kapcsolódnak bele XI. Pius imahadjáratába, melyet a pápa a hitetlenség előretörése és borzalmi miatt rendelt el. Szeptember 29-ike előtt háromnapos ájtatosság lesz minden este 7 órakor. Az előkészítő beszédeket Márton Áron, helyettes plébános mondja. Szent Mihály napján délelőtt 10 órakor lesz az ünnepi nagymise és prédikáció. Az ünnepi szentmisével kapcsolatban lesz a cluji katolikus egyesületek Veni Sancteja is.

A felrobbanó petrolumvonat elégette az expresszvonat utasait. Rostovból jelentik: A pályaudvaron állomásozó petrolumvonat robbanás következtében kigyulladt. A tartályok szétrepedtek és az égő petrolum elütötte a Kier-Bukui expresszvonatot. A vonat tüzet fogott és több utas megégett. A rendőrség négy vasutat leartóztatott. Szovjet körökben titkolják a szerencsétlenséget s így egyelőre nem lehet tudni mi okozta a robbanást.

Ellopták a brasovi Makaroni-gyár formáit. Brasov. Saját tud. Miféle is ismeretlen stílusú betörést követtek el tegnapi éjszaka a brasovi *Seewaldt*-féle makaroni gyárban. Ismeretlen tettesek álkulcsal felnyitották a központi műhelybe vezető ajtót és onnan ellopták az összes makaroni gyártáshoz szükséges formákat. Egy-egy ilyen formának a súlya 50 kilogram és annak leszerelése közel egy órai munkát jelent. Hogy a betörők milyen nyugodtan dolgozhattak, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a központi műhelyben lévő összes formákat leszerelték és azokat a telep mellett várakozó gépkocsiba rakták és úgy szállították el. A formák értéke többszáz ezer lei. Nővelli a kárt az, hogy a gyár a formák nélkül képtelen a makaroni gyártást folytatni, amelynek következményeképpen az igazgatóság 50 munkást kényszerszabadságra küldött. A nagyarányú betörés után a tettesek a telep ajtajára újságokból kivágott betűkből összeállított levelet hagytak a következő szöveggel: „120 ezer lei ellenében visszaadjuk a formákat”. Azonban, hogy történjék meg ez a csere, a levél nem tesz említést. A *Seewaldt*-gyár igazgatója kijelentette, hogy a kért váltásdíjat szívesen megfizetné, csak hogy az elrabolt formákat visszakapják, mert ezek nélkül a gyár kénytelen egyelőre beszüntetni az üzemét. A nyomozás megindult, de még nincs eredmény.

Minden kereskedő köteles betartani a téli zárórát. Bucuresti. Saját tud. A kereskedők szeptember 15-től kezdve az egész ország területén a téli órarend szerint kötelesek nyitni s zárni üzleteiket.

Onnek is szüksége van arra,
 hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet!
 látszva és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen gyorsan németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr. Ernst Häckel tanár,
 a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója,
 a báró Eötvös Coll. tanára irt.

Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte látszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szójegyzékkel és a feladványok megfajlesztésével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

A NÉMET NYELV ISMERETE MA MÁR MINDENKI SZÁMÁRA LÉTERDEKI!

Ara füzve 200 lei és 10 lei portó.

Kapható: **KÖNYVCSZALYUNKNÁL.**

Aranylakodalmom és háromszoros esküvő egy családban. Timisoara. Saját tud. A Mehala-külvárosban szeptember hó 26-án *Ehling* József hetvenöt éves gazdálkodó aranylakodalmát ünnepli 70 éves feleségével, szül. *Binder* Katalinnal. Ötven évvel ezelőtt kötöttek házasságot Sanpetru-serbesc községben s negyven év óta mehalai lakosok. Az *Ehling*-házaspárnak tizenhárom gyermeke volt, akik közül heten élnek s ezek közül ugyanakkor, amikor a szülők az aranylakodalmukat tartják, hárman az esküvőjüket ülik meg. *Ehling* Károly vasuti szerelő *Binder* Viktóriával köt házasságot, *Ehling* Ferenc vasuti géplakatos *König* Borbálával és *Ehling* Margit pedig *Csányi* Sándor brasovi vasuti műszerésszel. Az esketést a mehalai római katolikus templomban P. Christ Stephanus szalvatoriánus-rendi provinciális, plébános végzi, aki egyuttal a szülők frigyét is megáldja.

A posta dícsérete. Timisoara. Saját tud. *Adamov* Dusan dr volt timisoarai rendőrtisztviselő a szerb megszállás idején bünygyi rendőrkapitány volt, majd kilépett a rendőrség kötelékéből és átvitorlázott Amerikába. Közben Románia birkozóhajnoka is volt. Amerikában is intenzíven foglalkozik a sporttal, testnevelési tanár is, és mint ilyen Philadelphiába delegálták a tanárok és tanítók kongresszusára. A kis kirándulás öröme több barátjának és ismerősének képeslevelezőlapot küldött a vén Európába. Képeslapot az obligát felhőkarcollal. Ilyen lapot kapott most *Adamov* dr-től *Páll* György dr is, a Magyar Párt banati tagozatának főtitkára. Meglepte *Páll* drt az üdvözet, örült is neki, de meglepetése a tetőfokra hágott, amikor a lapot jobban megvizsgálta. Nevezetesen, amikor a címzést alaposabban megnézte. A lap így volt címezve: „Dr. George Páll, Magyar Ház, Roumanie, Europe.” Szóval minden rajta volt, csak a rendeltetési hely Timisoara város megjelölése hiányzott. És éppen ez a meglepő és csodálatos mégis ideális a lap, a Magyar Házba. S a posta, kézbesítette még csak megjegyzés sincs a lapon. Még csak nem is pótolták... Szidja még valaki a postát!

Elnökök harca a tg.-muresi Mezőgazdasági Kamaránál. Tg.-Muresről jelentik: *Roman* János gk. lelkes, a Mezőgazdasági Kamara ujonnan megválasztott elnöke, a jogszerű megválasztását igazoló törvényszéki végzés birtokában megjelent a Kamaránál és kérte az ügyek, az iratok, a vagyon és a pénztár átadását. Az átadást *Matea* Jon, az időközi bizottság kinevezett elnöke, kinek delegációja a választás következtében megszűnt — határozottan megtagadta. Az új elnök a kinos esetről jegyzőkönyvet vett fel s azt a Mezőgazdasági Kamarák Szövetségéhez és a földművelésügyi minisztériumhoz juttatta el. A további fejlemények elé az egész kamarai kerület érdeklődéssel tekint.

ÉVI 4 LEI NYUGDIJ EGY ROKKANT BÁNYÁSZNAK. *Cugir*. Saját tud. *Kovács* Ferenc ösz hajú, görbehátú, nagyot halló, összeroppanva bicegő, 79 éves, rokkant bányász 25 éven át a vulcani szénbányákban dolgozott s onnan, mint végleg rokkantat 1925 év március hó 1-én bocsátották el. Ettől kezdve a „Banati és Ardeali Munkások Rokkantsegélyző és Nyugdíjgyűlete” 15 betöltött tagsági éve után havi 60 lei és 67 bani összeggel segélyezte, amelyet nem sokára havi 97 leire emeltek fel. Két év múlva redukálták, még pedig úgy, hogy negyedévenként mindössze csak 30 leit kapott. Négy év előtt ezt a járandóságot is redukálták negyedévi egy leire, vagyis évi négy leire, aminek átvételére azonban már sohasem jelentkeztek, mert az azzal kapcsolatos kiadást sem fedezné az a 3 havonként felveendő 1 lei. A bányász felesége már 10 év előtt meghalt s egy fiú és két leánygyermekük is a sírba került. Csak egy unokája van, egy 28 éves, kovácsmesterséget tanult iparos, aki szívesen ellátná, ha volna miből, de az viszont évek óta munkanélküli. Arra a kérdésre, hogy miből él az öreg bányász, így felelt: „A Mindenható áldásából és a jó emberek adományából élek. Fris-tükömet minden reggel a szent ostyá képezi az Ur oltáránál. Ebédre és vacsorára itt-ott kapok valamit. Rossz a világ, de azért még akadnak jó emberek.” Szombatonként koldul. Minden vasárnap és ünnepnapokon ebédre hívja valamelyik család s juttat annyit neki, hogy éhező unokájának is vihet belőle. Furcsa egyesület lehet az a bányász rokkantsegélyző, amely 4 lei nyugdíjat ad.

Nemzetközi tolvajokat fogtak a brasovi vonat-razzián. Brasov. Saját tud. A tegnapi éjjeli razzián a Braşovba érkező vonatokon a rendőrség 8 közismert zsebmetszőt, köztük két nemzetközi zsebtolvajt, fogott el. A letartóztatott zsebmetszők bűnlistáját most állítják össze.

Levegőbe repült egy kukoricát pattogtató cigányasszony. Mercuria-Ciuc. Saját tud. Fájer Istváné 60 éves ciuceceui cigányasszony tizen négy esztendő óta lakott kis viskójában és az ahhoz épített félszerben pattogtatott kukorica fűvelméből tengette életét. Vasárnap nagy kelettel volt a faluban a székelyek által „kaka”-nak nevezett pattogtatott kukoricának, úgy hogy a cigányasszonynak egymásután kétszer is kellett kukoricát pattogtatnia a félszer agyagpadlóján. A másodszori pattogtatás közben hatalmas detonációval valóságos levegőbe repült a cigány. A vizsgálat megállapította, hogy a világháború ideje alatt „döglött” gránátot földeltek el a félszer agyagpadlójába és a tűz által átmelegedett föld felrobbantotta a gránátot, amely darabokra szaggatta a szerencsétlen cigányasszonyt.

Az Új Kor hetilap lett. Budapestről jelentik: Szeptember 24-től, csütörtöktől kezdve, az Új Kor című kitérő folyóirat, hetilappá alakult. Ezzel kapcsolatban a szerkesztőségben is változás állott be. A lapot Aradi Zsolt, mint főszerkesztő jegyzi. Szerkesztők vele együtt Bény László és gróf Batthyány József. Mellettük Possonyi László a lap állandó színházi rovatát, Rády Elemér pedig kisebbségi részét látják el. Állandó cikkírók még Kovrig Béla, Közi-Horváth József, Just Béla, Ijjas Antal, Rónay György, Szabó Zoltán, Csizsár Béla, Kovrig János, Kiss István egri th. tanár, Boldizsár István, Thurzó Gábor és még többen a magyar katolikus irodalom reprezentánsai közül. Az Új Kor testvér lapja a Balla Borisz főszerkesztése alatt megjelenő Vigilia változatlanul megmarad örökös, Possonyi László, Aradi Zsolt, Kola Imre, Just Béla stb. vezetésével.

Sakkozás közben szívszélhűdés érte. Timișoara. Saját tud. Dávid Károly ötvenkét éves főmozdonyvezető sakkozás közben hirtelen eszméletét veszítette, majd nemsokára meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. A főmozdonyvezető már vagy másfél hónap előtt értesítést kapott, hogy áthelyezték az okiráltságba. Azóta napról-napra várta az utasítást, melyik városba menjen, hogy új szolgálatát átvegye. Ez a bizonytalanság, ugy látszik, megviselte idegileg. Most a Terminuskávéházban sakkozott. Ez a kávéház ugyanis a klubhelyisége a Galvani-sakkörnek, amelynek Dávid volt egyik alapítója és buzgó pénztárosa. Szpárich Kovácsmesterrel sakkozott éppen a főmozdonyvezető, amikor hirtelen lehanyatlott a keze, szó nélkül, ültében, az asztalra dőlt. Társai a mentőkért telefonáltak, akik szanatoriumba vitték, de a szanatorium lépcsőjén, a hordágyon meghalt. Dávid Károly sokat tevékenykedett a mozdonyvezetők otthona körül is, amelynek gondnoka volt s kartársai mélyen fájálják hirtelen elhunytát.

Figyelem!

Soha nem hallott olcsó áron szerzhető be a neves rádiószónok

Tóth Tihaméc

összes legkiválóbb művei.

Mélyen leszállított árak! Ritka alkalom!

Predikációs könyvek:

Krisztus király	340 h. csak 240 lei
Tízparancsolat I.	340 " " 240 "
Tízparancsolat II.	340 " " 240 "
Hízek egy Istenben	340 " " 240 "
Hízek Jezus Krisztusban	340 " " 240 "
Hízek az egyházban	340 " " 240 "
A szenvedő és győzedelmes Krisztus	340 " " 240 "

Vidéki megrendeléseknél plus 15 lei portó

Részletfizetési kedvezmény.

Megrendelhető:

Kapható könyvosztályunknál

Véndiaktalálkozó a Bethlen Kollégiumban. Aiudon szeptember 20-án érdekes találkozót tartanak a Bethlen Kollégium vendiaktjai. Ezentul minde nevezendőben általános találkozót rendeznek és pedig a 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 éves évfolyambeliek egyidőben és egyszerre, az iskolai évnnyitót követő első vasárnapon. Az idén szeptember 20-án az 1886, 1896, 1906 és 1916 éves korosztályok, továbbá az 1891, 1901 és 1911 évben érettségizett évfolyamok növendékei rendeznek találkozót. A találkozó keretében, ki mint megérkezik a kollégiumba, bejegyzi nevét (subcrial) a kollégium Virgil szobájában felfektetett Vigilkönyvbe, bejegyezvén mióta nem volt a Kollégiumban, megjelölve, amikor visszaérkezett, beírva családtagjait is, ha együtt érkezett vele. A találkozó alkalmából ünnepi Isteniszület lesz a várbeli református templomban. Utána lustra alakjában az öreg diákok számbavétele történik meg. A legöregebb diák nyitja meg a találkozót e üdvözlő az alma mater, amelynek nevében szintén üdvözlés hangzik el. A lustra rendjén az egyes évfolyamok diákjai jelentkezéskor életük rövid történetét mondják el, az egyes osztályok praesesei pedig a távollévókról tesznek jelentést. Közös ebéd következik utána, amelyen egy, a kollégium muzeumában őrzött díszes Bethlen-kehellyel serlezköszöntőt mond a legidősebb évfolyamok egyik diákja. Este a kollégium dísztermében kedélyes önképzőkori gyűlésre ülnek össze a vendiákok. Ki-ki, még diákkorában előadott énekkel, szavallattal, elbeszéléssel, verssel, vagy más művel lépve pódiumra, hírláttnak vetetvén alá minden szereplés ügy, amiként az annakidején történt. A régi diákszakásokat fel elevenítő nagy találkozó előkészületei most folynak. Az előkészítő bizottság élén dr Szabó András aiudi ügyvéd áll.

* Gyomorbajos embereknek nagy megkönnyebbulést okoz, ha félórával étkezés előtt három-négy evőkanálnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet vesznek be. Az orvosok ajánlják.

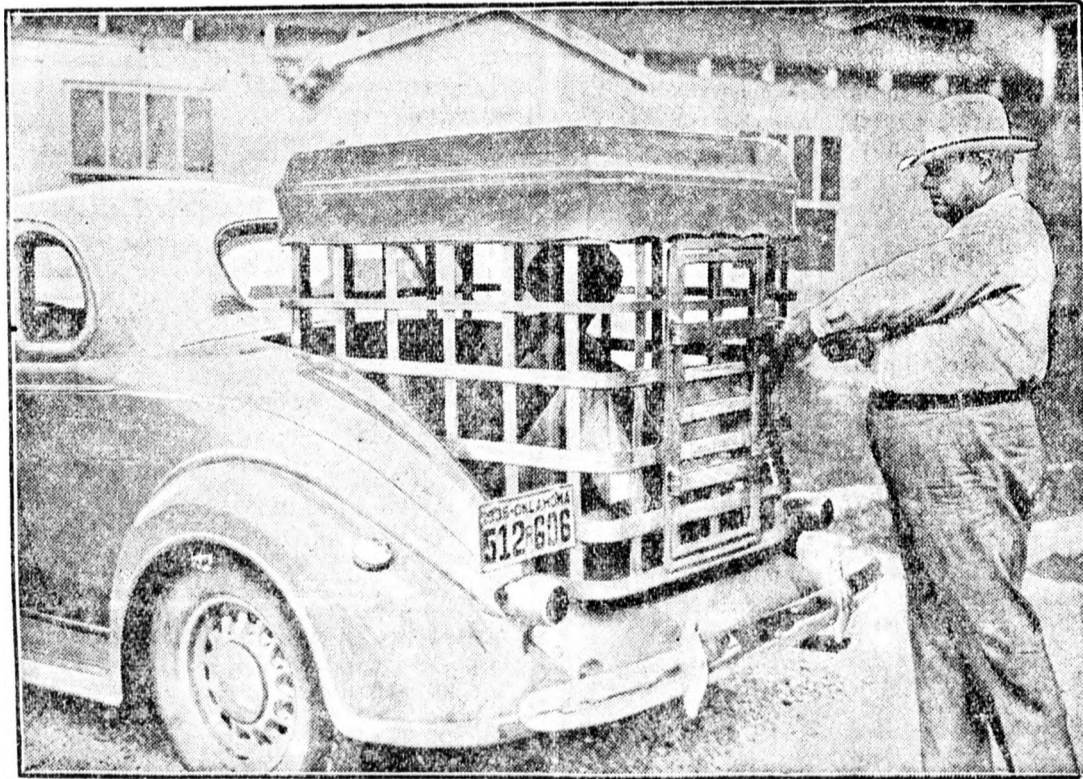
Tégla, üvegből. Már régebben kísérleteztek, hogy építkezésre alkalmas üvegtáblát lehessen előállítani; de az eredmény eddig még nem volt kielégítő. A legutóbbi londoni építőipari kiállításán azonban az építkezés céljaira mindenben teljesen megfelelő üvegtáblát mutattak be, úgy hogy többé semmi akadály sincs annak, hogy a mesebeli üvegpalloták bevonuljanak a valóságos életbe. Az új üvegtábla ugyiszólván elpusztíthatatlan, kétszer olyan erős, mint a közönséges fatégla. Belseje üres, falai 1 cm. vastagok; a világszágot, sőt az ibolyantuli sugarakat is teljesen átengedi, úgyhogy a lakásban olyan világos van, mint az utcán, be azonban kívülről mégsem lehet látni a lakásba, mivel a téglafelületbe hullámvonalak vannak préselve s ezek a sugarakat megtörik.

Az esernyő európai meghonosítója 150 éve halt meg. Londonból jelentik: Portsmouthban ünnepélyesen ülték meg a város szülőtte, Hanway János halálának 150-ik évfordulóját. Az esernyőt Hanway honosította meg Európában. Dúsgazdag és különökődő világutazó volt. Bolyongásai során elvetődött Perzsiába, ahol először látta az előkelőségek feje fölött ünnepélyes alkalmakkor tartott „hordozható tetőt” és arra a gondolatra jutott, hogy azt az eső elleni védekezésül lehene használni. Keleti mintára készült otromba esernyőt Londonban 30 éven át utcai botrányok és közgúny céltáblái voltak. Ahol megjelent, az utcagyerekek tömegei kísérték és a kényerüket féltő bérkocsiosok és gyaloghintóvők gyakran megkergették, de mire meghalt, az esernyő megnyerte a csatát. Hanway, aki 74 művet írt, a börtönreform egyik legteljesebb elharcosa volt és hevesen küzdött a teavás akkor terjedő divatja ellen, de ellenfele, Johnson dr, a híres író és bölcsész megvédte a teát és az esernyőt ezzel a mondással némitotta el: „Hanway némi hírnévre tett szert külföldi utazásaival, amit azután belföldi utazásaival teljesen elvesztett.”

UJRA TENERGEBE ÖNTIK A KAVÉT BRAZILIÁBAN... A braziliai kávétermelők nagy zavarban vannak. A braziliai kormány ismét meg akarja semmisíteni a kávékészletek egy részét, a termelők azonban ezuttal nem hajlandók a kávé beszállítást, mert az állam mindössze öt milreist akar fizetni a megsemmisítés céljából beszállított kávé szákjáért. A legnagyobb braziliai kávéértékesítő cég közgyűlésén bejelentették, hogy 1931 és 1936 júniusa között összesen 37 millió zsákot dobtak a tengerbe, mind ez azonban nem segített, mert Brazília még most is több mint tizenhárom millió zsák kávé fölért rendelkezik. A hatóságok éppen ezért úgy határoztak, hogy az idei kávétermelés 50 százalékát ismét megsemmisítik. Amíg azonban eddig zsákonként 50 milreist fizetett az állam a beszállított kávé szákjáért, most mindössze 5 milreist akar fizetni, már pedig — mondják a termelők — az 5 milreis ahhoz is kevés, hogy a kávézsákot megvegyék.

„Tudósító” címen jelenik meg országrészünk egyetlen katolikus havi szemléje. Szeptemberi legújabb száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Főbb cikkek: Figyelő. — Katolikus közügyeink 1936. szeptemberében. — Felmentették az aradi minoritákat. — Clujon felújítják Szent Mihály búcsúját. — Nagy András dr: Pszichoanalízis és katolikum. — Dsida Elemér dr: Seipel, Dolfuss, Schuschnigg. — Heszke Béla: Egy lélek romlása és megdicsőülése. — Korompai József dr: A liturgia és a középiskolások vallásos nevelése. — Erőss Alfréd dr: Katolikus akció és misztika. — Békás Gyula: Képek a katolikus Franciaországból. — Könyvismertetések: Floznik György dr, Blédy Geza, Reischel Artur és Veress Ernő. — Kívánatra szívesen küld mutatványszámot a kiadóhivatal: Cluj, Piata Unirii 14.

* Hihetetlen olcsó áron juthat hozzá 129 kötetből álló kis könyvtárhoz. Egyik előfizetőnk felkérésének teszünk eleget, mikor olvasóink szívesen felhívjuk egy ritka könyvvásárlási alkalmra: 129 kötetből álló kis könyvtárát mindössze 3000 leiert eladja. A könyvek kötöttek és teljesen jó állapotban vannak. A művek szerzői: Abonyi, Ambrus Zoltán (14 kötet), Ballagi, Bársony, Bródy, Heltai, Jób Dániel, Kardos, Kisfaludy Károly, Kóbor Tamás, Kondor, Kohányi, Kölcsey Ferenc válogatott művei, Krudy Gyula, Mikszáth Kálmán 34 kötet, Molnár Ferenc, Muray Károly, Nagy Endre, Ohnet György, Pekár Gyula, Pakots József, Petőfi Sándor, Sass E., Szomaházy I., Szemere György, Szini Gyula és mások. Érdeklődők forduljanak kiadóhivatalunkhoz bővebb felvilágosításért. A szállítási költség a vevőt terheli.

Keréken járó fogház.

Oklahomában (U. S. A.) a képen látható ketrecszerű különös zárkában szállítják a foglyokat. A vasrácsos zárka gépkocsira van szerelve.

KÖZGAZDASÁG

Ipari kongresszusok

Jegyében zajlott le a múlt hét. Gyűléseztek — szinte országszerte — az általánosabb jellegű érdekképviseletek, de megmozdultak az egyes szakmák is, hogy kapott sebeiket a Fórum nyilvánosága előtt elöltsék, jogos, vagy jogosnak vélt panaszait elírják és sürgős, gyökeres orvoslást követeljenek a többnyire kissé nehezen halló illetékes tényezőktől. Az iparúzó társadalomnak ez az öntevékeny magatartása igen örvendetes jelenség, mert azt igazolja, hogy iparosainkon mai napig — anynyi balszerencse közt s oly sok vizsály után — nem tudott erőt venni a reményvesztettség és a velejáró tespedés. Ez a társadalmi osztály élni akar s tántoríthatatlanul hisz a jobb jövőben.

A nagygyűlések tárgyalási anyaga nagyjából az új ipartörvénnyel állott kapcsolatban. És ez természetes is, ha megfontoljuk, hogy ez a törvényhozási mű merőben új helyzet elé állította országunk kis- és kézműves iparát, sőt bizonyos vonatkozásokban a nagyipart is. Hat évtizedes rendszert döntött le s az ipartestületek megszüntetésével problematikusá tette az érdekképviseleti munka hatályosságát.

Az érdekeltségek igyekeznek tájékozódni és elhelyezkedni az új rezsimben. Ugyde általános a zűrzavar, annál is inkább, mert a végrehajtási utasítás még mindig nem készült el. Így aztán a legegyszerűbb kérdésekben is igen nagy a tájékozatlanság, — az iparosság pedig szerzett jogait joggal félti és elszántan védelmezi.

A különböző szakmák pedig ezenfelül saját sérelmeikre is gyógyírt keresnek. Ez is érthető, jogos és természetes. Túlásoktól azonban gondosan óvakodni kellene, mert azok nemegyszer a megmozdulás komolyságát veszélyeztetik és átütő erejét csökkentik. Pedig — fájdalom — az iparos nagygyűlések szónokai gyakran túllőnek a célon s néha olyan indítványok emelkednek határozattá, melyekről nem tudni: bosszankodó nevetéssel, vagy nevető bosszankodással fogadjuk-e azokat?

Az ilyen túlbuzgó érdekképviseleti nekirugaszkodás valóságos iskolapéldája a borbély- és fodrásziparosok Satumaren tartott nagygyűlésének határozata, mely szerint a szakma felterjesztésben kéri a kormányt, hogy az önbortva-pengéket darabonként 20 lei adóval sújtsa a szakipar támogatása céljából.

Egy pillanatra elláll a lélekzetvételünk. Miféle különös butorlatu koponya az, amelyben ilyen torz gondolat megszülemlik? Elvagre anynyi természetes emberi szabadságjogom mégis csak van talán, hogy magam határozom meg: önkezüleg vakarjam-e le az ábrázatomon disztelenkedő szakállt, avagy aláressem-e magamat a derék szörvessző szakiparos többé-kevésbé ügyes kezének? És mi történik, ha beretvakést veszek s azzal szépíteni, faragom üdévé magamat? Azért talán már egyenesen „összjövendelmi illetékegyenértéket“ kell lerónom — a borbélyszakma érdekében? Esetleg szakállt növeszték. Ez esetben talán belyegget és repülőbelyegget kell ragasztanom tekintélyt kölcsönző férfiúi ékességemre?

Igenis uraim: ez komolytalan, ez nevetséges. Biztosra veszem, hogy a minisztériumban is derűs perceket fog szerezni a satumarei „kirohanás“. Pedig ott termő talaja van minden javaslatnak, mely az adójövedelem szaporítását célozza.

Ha nem volna olyan szomorú, — mosolyognunk kellene a vendégiparosok oradeai kongresszusának határozatán is, mely a „kifőzések“ megszüntetését követeli. Szomorú ez azért, mert azt mutatja, miképp a vendégipar olyan helyzetben van, hogy a kifőzések „versenyét“ sem bírja. Még fájdalmasabb viszont az, hogy a határozat a lehető legbizonytalanabb jelenű és jövőjű ezisztenciák létérdekeit veszélyezteti. Kifőzéssel legtöbbször megövezgyült, elárvult, vagyontalan nők foglalkoznak, olyanok,

akiknek más kenyérkereső lehetőségük nincs. A foglalkozás maga minimális jövedelemmel jár. A kifőző keresete legtöbbször annyi, hogy szükösen jut neki és családjá tagjainak egy tányér leves, egy kis maradék, meg egy falat kenyér. A fogyasztók is kispénzű, fakó emberek. Sokszor még adósok is maradnak a „koszpénz“-zel.

Ezektől fél, ezek ellen kér védelmet az anyagilag mégis jól felkészült vendégipar? Az embernek önkéntelenül is „a farkas és a bárány“ meséje ötlük az eszébe.

Mi őszinte megértéssel viseltetünk minden ipari megmozdulás irányában. De ugy vélekedünk, hogy minden eltulzott buzgalom sokkal többet árt, mint amennyit használ.

(—ob—)

Fokozzák Románia németországi kivitelét. Münchenből jelentik: A napokban megkezdte működését a német-román vegyesbizottság, mely oly célból folytat tárgyalásokat, hogy a két ország közötti árucserét szabályozza s Románia németországi kivitelét fokozza.

Különböző vasfajtákban nagy az áruhiány. A vaskartel tarthatatlan üzleti politikájára, az ardeali és banati vaspiacot létesített monopoliura talán semmi sem jellemzőbb, mint az a körülmény, hogy fontos kereskedelmi és ipari gócpontokban óriási hiány észlelhető a különféle vasfajtákban. A feldolgozó ipari vállalatok sokszor hónapokon keresztül nem fedezhetik nyersanyag szükségletüket, így az áruhiány nemcsak a vaskereskedőket, hanem a feldolgozóipari vállalatokat is érzékenyen érinti, sőt fejlődésükben gátolja őket és egzisztenciájukat is veszélyezteti. Minden panasz és sürgetés dacára azonban a vaskartel, illetve a belföldi hengerművek nem igyekeznek kiküszöbölni ezt a tarthatatlan helyzetet.

Románia hadianyagért petroleumot szállít Japánnak. Bucurestiből jelentik: Eddig még nem erősített hírek szerint a román és a japán kormány között meg egyezés jött létre, amely szerint Románia petroleumot szállít Japánnak. Tankok és egyéb hadiszerek ellenében, amelyekkel hadvezetésünk a hadifelszerelést kívánja tökéletesíteni. A fővárosi lapok fenntartással közlik ugyan a hírt, de a gondolatot márcsak a petroleumfőlöszleg elhelyezése miatt is rokonszenvesnek ítélik.

A Nemzeti Bank a hitelélet rendezéséért. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bank eltökélt szándéka a hitelélet ujjaszervezése. Evégből több bizottságot alakított a hitelügyi törvényjavaslatok kidolgozására. A bizottságok már megkezdtek az előkészületeket s beavatott körökben úgy tudják, hogy azok legelőbbje a következő ülésükön a törvényhozás elé kerül.

Arcéhicédetések

Lakás

Utcai szoba butorral vagy anélkül, lehetőleg idősebb úr vagy urnő részére szeptember 16-tól kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsi-ga 38. szám.

Kiadó

egy utcai szoba, kis szobával, konyhával és mellékhelyiségekkel — október 1-től vagy azonnal is. Oradea, Strada Vilson 25.

2 szobás

udvari lakás mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. Ugyanott tavaszi- és télikabát eladó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 6.

Különféle

Bođó András Frumoasă jud. Ciuc. Bármilyen papi és polgári szabómunkát elvállal, értesítésre Mercurea-Ciucra is bemegy rendelés végett.

2 növendék leánykát teljes ellátásra felve-tesek. Ugyanott szobanövények eladók. Str. Ciordas 50. Oradea.

Egyéves

faj német doberman himkutyja eladó. Oradea, Str. D. Pompeiu 81. szám.

Elsőrendű

jó házikoszt kihordásra olcsón kapható. Oradea, Str. Ion Ciordas 48.

Elveszett

a Str. Alexandri 32. sz. emelet ablakából egy színes fedelű könyv, mely Velence tájképét ábrázolja. A becsületes megtaláló legyen szives felhozni, hol illő jutalomba részesül.

Adás-vétel

Jókarban

levő ócska ablakok eladók. Dallos, Str. C. Negruzzi 34. Oradea.

4, esetleg 3 szobás komfortos utcai lakás november 1-re kiadó. Oradea, Str. Sztaroveszky No. 7.

Egy ebédli kredenc és egyéb butorok eladók. Oradea, Str. Moldova 18. szám.

Egy db női bőrkesztyű találtatott szeptember 10-én Str. Ciorogariu 33-29. szám között. Birtokosa átveheti a Str. Bratianu 24. szám alatt. Oradea.

MAGAS

árért veszek aranyat, ezüstöt, briliántot bár. Milyen mennyiségben, HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

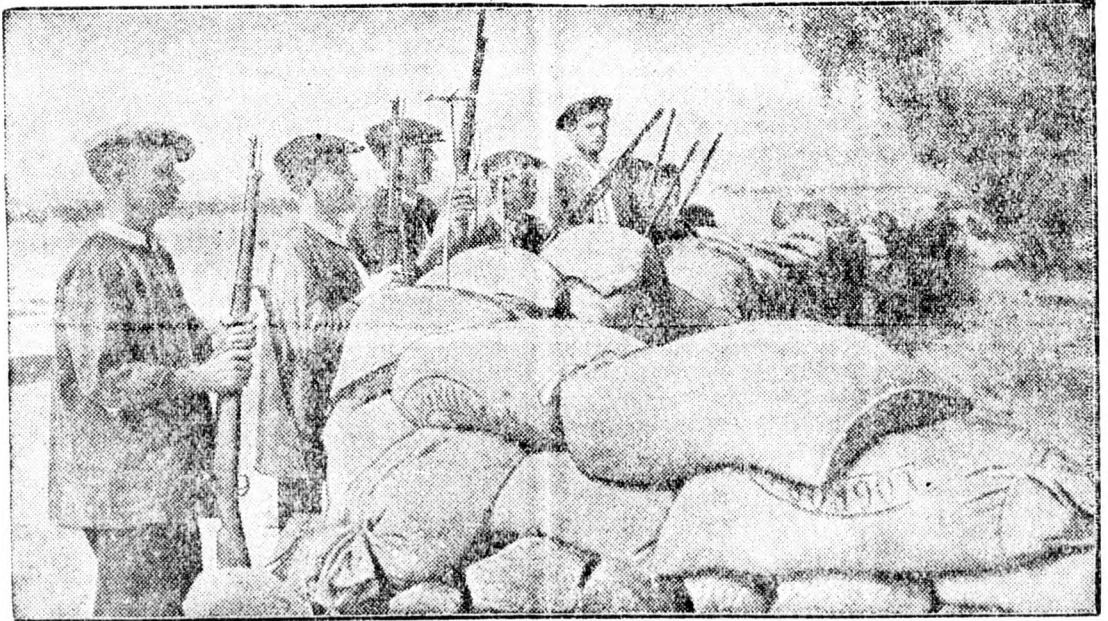
Alkalmazás

Arva urileány,

leépített hivatalnoknő, elmenne uricsaládkhoz, gyermek mellé vagy idősebb hölgyhöz vagy urhoz, jó bánásmód mellett, szerény fizetésért. Munkaszerető háztartáshoz, varráshoz és kézimunkához ért. Leveleket „Arva“ jelgére kiadóba kérek.

Oktatás

Német nyelvi és gyorsírási tanfolyamok A bécsi Neulandschult módszerével október hónapban magántanítást kezdek a német nyelvből és gyorsírásból. Kezdek és haladók részére külön tanfolyam a nyelvtan, s mondattan és társalgás elsajátítására és gyakorlására. Külön tanfolyam a német levelező gyorsírásra is Gabelberger-rendszerének alapján, könnyű és gyors módszerrel. További felvilágosításokat ad Paál Annus Oradea, Parcul Carmen Sylva 16.

Spanyol földművesek a vörös hadsereg szolgálatában.

A madridi kormány katonai szolgálatra kényszeríti a spanyol földműveseket, akik képvénként homokzsákokból készített torlaszok mögül várják a nemzeti csapatok támadását.